

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, september 1910.

IX. zvezek.

Praznik angelov varihov.

1. O podobah angelov.

Njih angeli v nebesih vedno gledajo
obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.
Mat. 18. 10.

Naši angeli várihi, katerih praznik danes obhajamo, so čisti duhovi; imajo um in voljo, telesa pa ne, zato jih tudi ne moremo videti. Vendar beremo v sv. pismu in v življenju svetnikov večkrat, da so se posameznim pobožnim ljudem prikazali vidno v človeški podobi. Tako je spremljal angel Rafael v podobi mladega Tobijo. (c. 12.) Tako je videla sv. Frančiška Romanska vedno na svoji strani angela v ljubeznivi podobi. Zato sv. Cerkev odobruje pobožno navado sv. angele predstavljati, da bi se verniki s pogledom njihovih podob zmiraj spominjali njih pričujočnosti in njih ljubeznivega varstva.

Dobro je za nas, dragi v Kristusu, ako podobe angelov večkrat opazujemo in si pri tem mislimo: tak angel je tudi meni od Boga odločen za varstvo, povsod je pri meni, vidi vsa moja dela ter me varuje v vseh dušnih in telesnih nevarnostih. Le večkrat torej ogledujmo podobe sv. angelov in pomislimo na njih pomen, in oznanovale nam bodo zveličanske resnice. In kdaj je bolj primerno to storiti, kakor ravno danes, ko obhajamo njih god? V njih počeščenje in svojo korist hočemo zdaj to storiti ter si ogledati sv. angele

a) v njih podobi, b) v njih okrasju; obojno nam oznanuje dosti mikavnega.

I. a) Kolikokrat so se angeli na zemlji prikazali, so si privzeli podobo človeka. Podoba, v kateri se nam kažejo, je dvojna; ali se predstavljajo s popolnim telesom človeškim, ali pa le z glavo, obdano s peruti. Vzrok za predstavljanje s popolnim telesom daje pač sv. pismo samo, ki pripoveduje, da so se angeli prikazali v človeški podobi. Sicer pa so tudi tisti angeli imeli popolno podobo, katere je Bog hotel imeti v svojem svetišču, ki jih je Salomon iz oljkinega lesa napravljene in pozlačene postavil v tempeljnu. Da se pa tudi z nepopolno podobo predstavljajo, tirja stvar sama, ker nam pri angelih ni treba iskati udov, kakor da bi jih imeli za telesna bitja, temveč le, da imajo dvojno prednost, namreč moč uma, kar predstavlja glava, pa naglost v spolnovanju božjih povelj, kar naznanjajo peruti.

Zakaj se pač angeli predstavljajo v človeški podobi (bodisi popolni ali nepopolni)? Zato, ker je človek z angeli (nekako) v sorodu. Človek ima dušo v sebi, ki je vstvarjena po podobnosti najvišjega Duha. Zato vsklikne psalmist (8): „Kaj je človek . . . „Le malo pod angele si ga postavil.“ Da, po svoji neumrjoči, za nebesa vstvarjeni duši smo le malo manjši od nebeških duhov. Sv. angeli so nekako naši starejši bratje; oni imajo popolnši um in čednost kot mi, pa mi jim moremo podobni postati, če le sodelujemo z milostjo. Saj so pač že bili ljudje, n. pr. Alojzij, Stanislav, ki so tako čisto, nedolžno živeli, da so jih „angele v mesu“ imenovali. Zato se pač ne čudimo, da se je angel varih prikazal svetnikom v človeški podobi.

b) Pa pomislimo še dalje! Kako je njih obličje? To je mladeniško lepo. Tako je bil obraz angela Rafaela, ki je spremljal mladega Tobijo v Medijo, obličju lepega mladeniča podoben. (Tob. 12.) Tako so pobožne žene, ki so prišle k grobu Kristusovemu, videle angela pri grobu v podobi zalega mladenčca. (Mark. 16.) In tudi mi si svojega angela variha tako mislimo. Iz njegovega obličja se žari nedolžnost, odkritosrčnost, krotkost, prijaznost. Kako lep pomen! Ako si ti tudi že prišel iz mladostnih let, mora vendar tvoje srce biti mladostno za čast božjo in dušno zveličanje. Kolikor bolj se staraš, toliko bolj moraš skrbeti za poboljšanje in hojo za Kristusom. „Ako se ne izpreobrnate in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo,“ (Mat. 18. 2.) tirja Gospod sam v sv. evangeliju. Kolikrat čujemo stare ljudi zdihniti: „O ko bi bil še mlad!“ Da, ti

lahko postaneš, pa tudi moraš mlad postati na svoji duši; tvoje telo se mora sicer starati in zgruditi v grob; ali če zdaj v življenju zaljšaš svojo dušo s čednostmi, ne boš umrl, ti boš živel vekomaj — lep in mlad v nebesih v družbi sv. angelov.

Mladostni obraz sv. angelov pomeni tudi, da so oni še posebno varuhi mladine. Napopačeni otroci so ljubljenci angelov varihov. Neprenehoma pazijo na te drage dušice, jih varujejo dušno in telesno, jim ljubeznivo prigovarjajo, dobro delati, ubogati, moliti... greha, slabe družbe pa se varovati. Neprenehoma molijo zanje pred božjim prestolom, kakor potrjuje tudi današnji evangelij, rekoč: „Njih angeli... Kdo pač ne ve, da so angeli obvarovali neštevilne otroke v velikih nesrečah? Katera mati se ni že stresla in zavpila pri morebitnem padcu svojega ljubljence — a glej, nič hudega se mu ni zgodilo, ker angel je stegnil svojo roko in ga pridržal, da se je nepoškodovan prismehtljal materi v naročje!

Ali ni za otroke, sinove in hčere, sv. dolžnost, sv. angele varuhe zvesto častiti? O mladina, angel varih je tvoj najboljši prijatelj in svetovalec; najboljši s teboj misli; najbolj ve, kaj je v tvoj blagor. Stori danes trden sklep, sv. angela variha spoštovati, ljubiti, častiti, poslušati njegov glas ter ga vselej ubogati. Pa tudi vi starši veste, komu priporočujte nedolžnost in čednost svojih otrok!

c) In če se zopet ozremo v sv. angele, zapazimo, da njih obličje ni le mladostno lepo, temveč da se žari v nebeški blaženosti, kajti „njih angeli gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih,“ in ta pogled jih napolnuje s sv. radostjo in sladkostjo. Njih veselje pa se še pomnoži, ako zapazijo, da se njih varovanci za čednost borijo ter z molitvijo in premagovanjem hrepenijo po nebesih.

Toda vsi angeli ne gledajo z veseljem na varovance, nego le angeli dobrih kristjanov. Hudobni, zastarani grešnik silno žalosti svojega angela. Vprašajte se: Ali ni moj angel varih žalosten zavoljo mojih grehov? Tako prijazno te svari pred grehom; prosi te srčno, naj bi se varoval pred grešno priložnostjo, ne nehal moliti, naj bi bil stanovit v svojih sklepih. A ti ga pustiš opominjati, ne poslušaš njegovega glasu; on mora gledati, keko dirjaš proti breznu; on ti kliče: „Stoj, ne več dalje!“ a ti se ne vrneš več s pota pregrehe in nesreče. Kako žalosten je nad tem tvoj angel varih! Ali boš še zmiraj žalil

svojega najboljšega prijatelja? Nikari, sicer bi ti on postal maščevalni ange! Obrni se ter pojdi skesano h Gospodu, svojemu Bogu. Koliko veselje napraviš angelu varihu in vsem zveličanim duhovom! Kako se nebesa vesele, če se en grešnik spreobrne! (Luk. 15. 16.)

Ako pa spadaš med tiste, ki sicer nimajo smrtnih grehov, pa tudi ne gorečnosti za čednost, ki so mlačni, tudi žalostiš svojega angela variha, ker te vidi radi tvoje mlačnosti v veliki nevarnosti pogube; on spozna, kako si v očeh božjih vedno bolj v nemilosti. Nikari ga torej ne žali, razveseli ga s tem, da zopet gorečnejši postaneš v molitvi in v vsem dobrem. Tudi ti sam boš potem srečnejši. Kakor namreč lenuhu, ki se boji dela, ni nikoli dobro pri srcu, tako se godi kristjanu, ki zanemarja molitev, zakramente . . . ni mu dobro pri srcu. Mir in veselje imajo le tisti, ki hodijo po poti čednosti.

Tako nas podobe angelov uče imenitnih resnic ter nam dajejo zveličalne opomine; naj si opazujemo njih človeško podobo ali pa njih obraz, poln mladeniške lepote in svetlobe. Nič manj pomenljivo je tudi okrasje, ki ga zapazimo na svetih angelih.

II. Obleka in kinč, ki se vidi na podobah sv. angelov, ima svoj poseben pomen. Vse to je posneto iz sv. pisma, ali so sploh predmeti, ki lepo zaznamujejo njihove lastnosti.

a) Angele vidimo naslikane v belih oblačilih. To nas spominja na njihovo brezmadežno čistost. Bela obleka je znamenje čistosti in veselja. V belih oblačilih so se angeli prikazali Judom ter jih navduševali (cf. Makab.), so bogoljubne žene pri grobu tolažili ter jim veselje naznanili, so apostole na Oljski gori ob Kristusovem vnebohodu poučili.

Bela je barva devištva. Če vidiš, kristjan, belo obleko angelov, ali ne boš mislil na svoje krstno oblačilo? Glej, ko si bil opran v sv. krstu vseh madežev, ti je mašnik podal belo obleko rekoč: Accipe vestem candidam . . .

Glejte, mladi kristjani, nedolžnost in čistost je vaš najlepši in potrebniji kinč, kakor tudi angele častitljivo zaljša bela obleka. Ako bi vi imeli še toliko lepih lastnosti, pa bi vam manjkalo te čednosti, potem niste več podobni angelom, ampak nečistim duhovom.

Torej varujte se zamazati belo obleko, sklenite zvezo s svojim angelom varihom, vsak dan se mu priporočujte, varujte se ničemurne obleke in drugih zanj.

Pa tudi vsem drugim daje bela obleka angelov lep opomin. Na otrocih in nepopačeni mladini se učite ceniti nedolžnost in čistost ter se varujte, kdaj jih pohujšati. „Gorje mu — žuga Jezus v današnjem evangeliju (Mat. 8. 6.), kdor pohujša katerega teh malih...“ In vendar, koliko jih je, ki z nespodobnim govorjenjem, z zgledom... pohujšajo! Kako strašna sodba jih čaka!

b) Kaj pa pomenijo peruti, ki zaljšajo podobo angelov? Lahka krila — (pravi sv. Dionizij) — kažejo, da se angeli brez težave, nemoteni po človeškem truplu, od zemlje proti nebesom povzdigujejo ter premišlujejo božje reči. Obenem pa tudi učijo, kako hitro in voljno angeli v vseh rečeh spolnujejo božjo voljo. Dokazov zato ima dovolj sv. pismo stare in nove zavere. V delu odrešenja so z veliko naglostjo izvrševali povelja božja. Angel je Mariji sklep odrešenja radostno naznanil, angeli so Jezusa pri rojstvu molili in prepevali, angeli so mu pozneje stregli...

Angeli tako radi spolnujejo voljo božjo in mi? Dolgo, dolgo se pomišljamo, preden jo spolnimo, če jo namreč sploh spolnimo. Pomišljamo, če se nam v našem poklicu kaj težko zdi, če je treba sovražniku odpustiti, če se moramo za nebesa zatajevati, če se je treba krotiti in trpeti, če je treba oko... uho..., ki nas pohujša, izdreti, odsekati... Tu si pomišljujemo in omahujemo... In vendar molimo: „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji,“ t. j. daj nam, Gospod, milost, da bomo ljudje na zemlji tvojo voljo tako hitro in veselo spolnovali, kakor angeli v nebesih. Ako vam je resnobna ta prošnja in hočete res angele posnemati, Bog vas bo uslišal ter tudi vam podelil peruti, on vam bo podelil žarno ljubezen do Boga in bližnjega; ta ljubezen ima res peruti, ki že tukaj človeka povzdigujejo k čudovitim delom ter ga stori angelom dopadljivega.

c) Zakaj je njih glava razkrita in so noge gole? Ker sv. strahu in spoštovanja prešinjeni klečijo pred Bogom. V nebesih ležijo na svojih obrazih pred Najvišjim in pojejo svoj večni slavospjev „trojno sveto“; na zemlji pa trumoma obdajajo oltarje in kleče krog tabernakeljna ter v tihi molitvi priklanjajo svoje glave.

O kako lep nauk za nas! Ko pridete semkaj, verno glejte na angele... in vse raztresenosti bodo zginile. Če pogledate na naš tabernakelj, se vam morajo obuditi enake misli. (V vsem

vidite 17 angelov; ob straneh 2 keruba s sklenjenimi rokami, 2 imata svetilke, 2 kadilnice, 2 gosli, 2 harpe, 4 nosijo prestol, 1 ima trombo kličoč: Venite, adoremus, pa tudi opominjajoč na vesoljno sodbo...)

d) In tudi posamezna znamenja raznih angelov imajo važen pomen. Sv. Rafaela vidimo kot popotnika in ribo zraven, sv. Mihaela kot oboroženega vojščaka, pa tudi s tehtnico, sv. Gabriela z lilijo v roki, angela variha z dečkom, katerega vodi... Angele slikajo podobarji z orodji trpljenja, z mečem, s tehtnico, s kadilnico, z žezlom, glasbenim orodjem, s trobento. Vse to pomeni ali njih moč, opravilo, njih čast, ali pa spominja na pravičnost, jezo in usmiljenje božje. Kerub z mečem je branil prvim staršem nazaj v raj. Baltazar je bil tehtan, pa prelahek najden na tehtnici (Mane, Tekel, Fares). Z žezlom je angel Gedeona klical v vojsko zoper Medijane. Znamenje sinu človekovega bodo sodnji dan angeli pokazali, kakor so ga Kristusu ob trpljenju prinesli. Tromba njihova bo to naznanila. Kadivnica kaže, da se njih molitve vzdigujejo pred božji prestol in te nosijo tudi z zemlje gori. Glasbeno orodje kaže na večno godbo v nebesih...

Svojega angela variha si vsak lahko predstavlja kot popotnika ali vojščaka. Saj nas on spremlja skozi življenje ter s prstom kaže proti nebesom. O, temu sledimo, povzdiguje oko in srce gori proti pravi domovini! Te poti pa ne moremo dokončati brez boja, ker se nam nasproti postavijo svet, satan, meso, ter nas vlečejo na pot pogube. Tu glejte je naš angel varih, kakor Mihael; on se junaško bori zoper staro kačo ter ji kliče: „Kdo je kakor Bog?“ Človeka podpira s ščitom vere, z mečem božje besede; in ako se teh posluži ter bojuje, bo prejel krono življenja.

Ubogajmo torej sv. angela variha, svojega prijatelja, svetovalca, svojega vzornika! Imejmo ga živo pred očmi, posebno v skušnjavah, v spominu na njegovo pričujočnost ne bomo zabredli v greh. Častimo, spoštujemo ga in se mu priporočajmo, pa tudi poslušajmo njegov glas, potem bomo v vedni prijaznosti z njim in ob smrtni uri bo njegova mila podoba nam stopila pred oči, on, naš varih, bo tudi dušo spremil pred prestol božji ter ji izprosil milostno sodbo. Amen.

Anton Žlogar.

2. O visoki časti angelov in o dobrotah, ki jih ljudem delé.

Glej, jaz pošljem svojega angela, da hodi pred teboj in te varuje po poti in te pripelje v kraj, katerega sem pripravil. 2. Moz. 23, 20.

Ko je peljal Mozes izraelsko ljudstvo iz Egipta v obljubeno deželo, je moral iti na poti skozi veliko, širno puščavo. Tukaj na tej peščeni in od solnca sežgani zemlji ni bilo nobene ceste; nevarnosti in težave so žugale od vseh strani. Da bi Bog potolažil in osrčil svoje izvoljeno ljudstvo, mu je dal obljubo: „Glej, jaz pošljem . . .“ Predragi v Kristusu! Tudi mi smo popotniki, ki gremo iz pustega, žalostnega Egipta v obljubljeni deželo. Ozka in težavna je pot, po kateri hodimo, in mnogo, mnogo sovražnikov je, ki preže na nas, da nas odvrnejo od te prave poti. Zato nam pošilja Gospod v svoji neskončni dobrotljivosti angela, da hodi pred nami, kažoč nam pravo pot, in nas varuje nevarnosti. Sv. Cerkev nas uči, da ima vsakdo izmed nas svojega angela varuha, ki ga spremlja od zibeli do groba, pa še čez grob tja v neznano večnost. Da pa ne pozabimo velikih dobrot, katere neprenehoma prejemamo od teh naših prijateljev, premišljujmo danes, ko obhajamo njih god, 1. v kako visoki časti so angeli, 2. kolike dobrote nam delé.

1. Sv. pismo nam ne pove natančno, kakšni so angeli, a vendar nas uče sv. očetje in sv. Cerkev, da so silno lepi. To moremo sklepati že iz lastne pameti, ker v nebesih ni nič nepopolnega. Angeli so zgolj duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa ne. Kot duhovi so angeli popolnoma čisti, brez vsakega madeža, ker bi sicer ne mogli biti v božji družbi in v službi onega, ki je neskončno svet. To neprestano združenje z božjim veličastvom jih nareja tako krasne, da jih po pravici nazivamo odsvit nebeške lepote in svetosti, otroke in prijatelje božje. — Angeli združujejo v sebi vse naravne kreposti in moči v polni meri, kakor pravi sv. pismo: „Poveljučite Gospoda vsi angeli njegovi, premogočni v moči, ki izpolnujete besedo njegovo in poslušate glas njegove besede.“ (Ps. 102. 20.) Njih um je razsvetljen, njih volja utrjena v dobrem, da po padcu Luciferja in njegovih zavrženih tovarišev ne morejo več grešiti. Kakor blisk hitro se premikajo iz kraja v kraj, in ob istem času more biti

ravnoisti angel na dveh krajih pričujoč. Vrhunec njih blaženosti pa je v tem, da neprenehoma gledajo obličje nebeškega Očeta, kakor piše sv. Matevž (18. 20.), in pojo: „Svet, svet, svet si Gospod, Bog vojskinih trum!“ Število angelov je po mnenju vseh sv. očetov silno veliko. Kristus sam je rekel na Oljiski gori, da more poslati dvanajst legijonov angelov (Mat. 26. 53.), in Gospod je izrekel takrat le okroglo število. Zato moremo reči, da je angelov na milijone; vsi so razdeljeni na devet korov, ki imajo vsi posebna opravila; najvišji so kerubi in serafi, ki neprenehoma molijo sv. Trojico, najnižji pa arhangeli in angeli, ki posredujejo med Bogom in ljudmi; po imenu poznamo le tri: Mihaela, Rafaela in Gabriela. Zaradi svoje moči so angeli knezi in vojvode nebeškega dvora, ki krote peklenskega satana. O veliki lepoti angelov nam pričajo mnogi svetniki, ki so že na tem svetu gledali njih milino, n. pr.: sv. Kamil Lelis, sv. Peter Faber, sv. Frančiška Rimljanska, sv. Roza Limanska in mnogi drugi. Oh, prosimo, da mi, ki nismo vredni, da bi jih videli na tem svetu, jih zagledamo vsaj potem, ko končamo svoj zemeljski tek, da se večno združimo z njimi!

2. Ker so angeli naši prijatelji, zato za nas vedno prosijo in nas opominjajo ter nas varujejo vsega hudega. Angel Rafael sam je rekel mlademu Tobiju, ko ga je spremljal po dolgi poti: „Kadar si molil s solzami in pokopaval mrtvece in zapuščal svoje kosilo in skrival mrtve podnevu v svoji hiši, ponoči pa jih pokopaval, nosil sem tvojo molitev pred Gospoda.“ (Tob. 12. 12.) Predragi v Kristusu, tudi mi vsi, ako smo bogoljubni, kakor je bil Tobija, imamo svoje angele pri sebi. O kristjan, kadar te obdajajo stiske in nadloge od vseh strani, kadar te tarejo mučne skrbi ponoči, podnevi, kadar misliš, da te je ves svet zapustil in se ti udirajo bridke solze po licih, oh takrat bodi prepričan, da stoji tvoj najboljši prijatelj, angel varih, poleg tebe, ki nosi vse tvoje solze, vse tvoje srčne vzdihne in prošnje tja gori pred milostnega Sodnika, ter zapisuje vse v knjigo življenja.

Da vse te prošnje niso zastonj in da jih Bog usliši, o tem imamo zgled v sv. pismu. (Dej. ap. p. 10.) Rimski stotnik Kornelij je bil še pagan, ni še vedel ničesar o krščanski veri, a vendar je živel pošteno in vedno molil po svoje. Ko nekdaž zopet moli na strehi, stopi k njemu angel in mu pravi: „Kornelij, tvoje molitve in tvoje miloščine so prišle v spomin pred Bogom.“ Pagana je obsijala milost božja in dal se je krstiti z vso svojo hišo.

Angelu pravimo varih, ker je v resnici naš najboljši varih v celem zemskem potovanju. Sv. pismo pravi: „Svojim angelom je zapovedal zavoljo tebe, da te varujejo na vseh tvojih potih, in na rokah te bodo nosili, da se ne zadeneš kje ob kak kamen.“ (Ps. 90. 11. 12.) Angel varuje našo dušo in telo. Vse dobre misli, želje in sklepi, ki ti pridejo na um, vse to ti je gotovo navdihnil tvoj prijatelj angel. Oh, kristjan, poslušaj ga, ne ustavljaj se mu, ne žali ga. Vse, kar ti reče tvoj angel, stori neutegoma, ker to bo gotovo zapisano v knjigo življenja. Kadar si v bližnji priložnosti v greh, vselej te angel svari in opominja, da beži odtod, sicer boš žalil Boga, in angel se bo jokaje poslovil od tebe. Oh, predragi, kaj hočeš potem storiti brez angela variha? Ko bi ti v takem položaju umrl, kdo bi vzel tvojo dušo? Angel gotovo ne; ta bi stal od daleč in milo jokal, videč, da te ne more nesti v sveta nebesa. Peklenski duh bi stal poleg tebe in te davil, da te čim prej vleče v večni ogenj, v pogubljenje. Oh, grozno! In vsakdo, kdor je v smrtnem grehu, je gotovo bliže satanu kakor angelu. Torej komur vest kdaj kaj očita, naj hitro stopi k spovednici, da pokliče nazaj svojega angela!

Kako zelo skrbje angeli za naš telesni blagor, to je prav gotovo vsakdo izmed nas že skusil. Mogel bi naštetati celo vrsto resničnih zgodeb, a preobširno bi bilo, zato omenjam le nekatere.

V sv. pismu beremo na prav mnogih krajih o varstvu angelov. Tako sta izpeljala dva angela Lota in njegove hčere iz Sodome, angel je rešil Izaka, ko ga je hotel Abraham darovati, angel je vodil Izraelce v obljubljeno deželo, angel je pomoril v eni noči 185 tisoč vojakov, ko je hotel asirski kralj Senaherib pokončati izvoljeno ljudstvo, angel je pristopil k trem mladeničem v ognjeno peč in pahnil ogenj iz peči, angel je rešil apostola Petra in ga izpeljal iz ječe itd.

Sedaj pa še nekatere zglede za take ljudi, ki pravijo, da se dandanašnji več ne gode čudeži. Na Gorenjskem nekje živi mlinarjev sin, star štiriindvajdeset let. Ko je bil pet let star, je padel v vodo, in ker ni bilo nikogar blizu, da bi ga rešil, zanesla ga je voda ravno pod kolo. Ljudje, ki so bili v mlinu, so opazili, da se je eno kolo ustavilo; tekli so ven gledat kaj je. Ugledavši pri kolesu otroka so zagnali strašen hrup, ker vsakdo je mislil, da je revče že mrtvo. Hitro so zaprli zatvornico in šli po nesrečnega otroka. A kako se začudijo, ko dobe dečka čisto nepoškodovanega. Prav nobenega udarca mu ni dalo kolo, ustavilo se je samo ob sebi, ko je dete zdrčalo po strugi. In vendar, ako bi šlo vse po naravni poti, moralo bi

dete utoniti in vrhu tega bi ga zmečkalo kolo do drobnega. Kdo drugi je ustavil kolo, kakor angel varih? Kdo drugi ga je otel, da ni utonil, kakor isti varih? Ko so mati dečka potem vprašali: „Janezek, kaj si pa vendar delal takrat, ko si bil v vodi pri kolesu?“ odgovorilo je nedolžno dete: „Tisto molitvico sem molil, katere ste me zadnjič učili!“ Ta molitvica je pa bila k angelu varihu. Oh, srečni otrok!

Na južnem Laškem v nekem mestu visi v zvoniku velikanski zvon. Ko so nekaj zvonili, utrgal se je zvon in odletel skozi lino ven. Pod zvonikom se je igral otrok. Zvon je priletel nad njega, a ni ga ubil, temveč pokril tako, kakor pokrije otrok metulja s slamnikom. Ko so zvon vzdignili, se jim je prismejal otrok izpod njega. Kdo ne vidi v tem varstva angela variha? Kdo ne vidi v tem božje pomoči?

Ne da bi se hvalil, temveč da bi poveličal čast angelov varihov, povem o samem sebi, da ko bi me ne varovala roka angela variha, ne stal bi sedaj tukaj, kjer stojim. Dvakrat sem že padel v vodo in enkrat sem padel z vrha visoke hruške na tla prav poleg nekega lesenega trama, da bi si gotovo zlomil vrat, če bi le malo v stran odletel. A v teh in v mnogih drugih nevarnostih se mi ni pripetilo ničesar žalega. Do smrti bom hvaležen svojemu angelu.

Preden končam svoj govor, ne morem si kaj, da ne bi izpregovoril še posebno besedo malim otrokom, katere angeli varihi posebno ljubijo. Oj, predragi otroci, ne pozabite nikoli, da stoje angeli vedno vam na strani, da so vaši najboljši prijatelji. Vselej, preden zaspite, priporočite se jim v varstvo in vselej, ko se zjutraj prebudite, prosite jih, naj vas varujejo vsega hudega na duši in telesu po vseh vaših potih. Oj otroci, če boste vse svoje življenje tako ravnali in ne boste pozabili angela variha še kot odrasli možje in žene, zagotovim vas, da so vam nebesa že zdaj odprta, in da vas ponese kdaj ljubeznivi angel v sveta nebesa.

A tudi staršem bi položil rad nekaj na srce. Očetje in matere, skrbite za svoje otroke, ker vi ste njih varihi, rekel bi njih angeli. Pazite na nje, kod hodijo, kaj delajo! Kakor se nagne mlado drevo, tako bo raslo tudi staro drevo. Sedaj se dajo še upogniti, ko so še mladike, pozneje se ne bodo dali več. Kaj bo z otrokom, ki je že v mladosti hudoben? Oh, kako mnogi starši skrbе le zato, da bi zapustili otrokom dovolj premoženja, dovolj denarja, a kaj je z njih dušo, na to popolnoma pozabijo. Oj, očetje! Oj, matere! Le eno je potrebno! „Iščite

najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo privrženo." Blagor očetu, blagor materi, ki ležeča na smrtni postelji vidita poleg sebe poštene, pobožne otroke. Če jim tudi morda nista mogla zapustiti blaga in denarja, zapustila sta jim vendar to, česar rja ne sne in molji ne pokončajo: vsadila sta v njih srca pravo krščansko mišljenje in življenje. A gorje onim staršem, ki zanemarjajo vzgojo svojih otrok, ki za vse pred skrbe, kakor za svoje otroke. Hodijo, koder hočejo, delajo, kar hočejo; morda jim še oče in mati dajeta slabe zgleda. Lahko bosta marsikateri oče in marsikatera mati pogubljena zaradi svojih otrok; otroci jih bodo potegnili v peklenko brezdnost, češ, vi ste krivi, da sedaj tukaj trpimo, ker nas niste o pravem času svarili in strahovali.

Da vas ne doleti kdaj večna nesreča, varujte svoje otroke, vi ste njih varhi kakor angeli; skrbite za duše vaših sinov in hčerâ. Vsi skupaj pa bodimo vselej hvaležni svojim angelom za tolike dobrote, ki nam jih dele, ne žalimo jih, ubogajmo in častimo jih. Potem bodo vedno ostali pri nas in prosili za nas kot naši najboljši prijatelji, ter nas bodo pripeljali kdaj iz te doline solzâ v nebeško domačijo. Amen. J. B.

Praznik Marijinega rojstva.

1. Čestitanje Mariji za god.

Tvoje rojstvo, o Marija, je oznanilo
veselje celemu svetu.

Iz mašnih molitev.

Dobri otroci so veseli, ko obhajajo rojstni dan drage matere, ki jih je dobro vzredila in vzgojila. Veselijo se in gostijo in prav je tako, ker dobra mati zasluži to!

Kaj pa mi danes? Ali se ne bomo veselili, ko praznujemo rojstvo svoje najboljša duhovne matere, Marije prečiste Device? Ali ne bomo tudi mi svoji preljubljeni materi čestitali in jo razveselili? Da! To hočemo danes storiti! Moje besede naj bodo slovesno čestitanje Mariji za njen god.

Dobri otroci se spominjajo, ko čestitajo svoji materi, njenih dobrih lastnosti in dobrih del. Tako se hočemo tudi mi spominjati danes, ko čestitamo tebi, o Marija, za tvoj rojstni god, tvojih lastnosti in tvoje velike časti in slave.

Bodi pozdravljena, Marija, na tvoj rojstni dan, ti, ki si izvoljena žena, blagoslovljena med vsemi ženami. Še preden je Bog svet vstvaril, je mislil na te. Ko je določal morju in rekam bregove, ko je vstvarjal hribe in doline in drevje in zelišča in živali, je mislil že na Marijo. Ko je vstvarjal prvega človeka Adama in prvo ženo Evo, je mislil na izvoljeno Devico Marijo, iz katere se je imel roditi Zveličar. Ko je Eva grešila, in z njo grešil tudi Adam v raju, mislil je Bog na Marijo, ko je v raju govoril kači: „Prokleta si med vsemi živalmi, po tleh se boš plazila in zemljo boš jedla in ona bo tebi glavo strla.“ Od vekomaj je bila Marija pred božjimi očmi, od vekomaj je Bog mislil, kako jo bo vstvaril, da bo dostojna in vredna mati Sina božjega.

Bodi pozdravljena, Marija, na tvoj rojstni dan, ti, ki si bila med vsemi ljudmi edina brez madeža izvirnega greha spočeta. Vsi ljudje se rodimo na svet z izvirnim grehom omadeževani. Beremo v svetem pismu, da so bili nekateri že v materinem telesu očiščeni izvirnega greha, kakor n. pr. prerok Jeremija in sv. Janez Krstnik, vsi so bili vendar spočeti v izvirnem grehu. Marija edina je brez madeža, lepa kakor roža, bela kakor lilija na polju.

Bodi pozdravljena, o Marija, ki si, kakor je rekel angel, milosti polna! Sv. očetje učijo, da je Bog vse milosti položil v Marijine roke, da zastonj upamo dobiti milosti, ako ne pridejo iz Marijinih rok. V njene roke je Bog položil naše zveličanje. Sv. Bernard pravi: „Iščimo milosti, pa po Mariji jih iščimo.“ Ako dobi kdo kako milost, dobi jo iz Marijinih rok, ako se komu usliši prošnja, usliši se mu po Mariji, ako pride kdo v nebesa, pride le po Mariji. V Marijinih rokah so vse milosti, v Marijinih rokah so nebesa! Marijo torej, prosimo, k Mariji se zatekajmo! Mi Slovenci imamo še poseben vzrok zatekati se k Mariji, ker se je Marija prikazala slovenski deklici Uršuli Ferligojevi na sv. Gori pri Gorici in ji rekla v slovenskem jeziku: „Tukaj mi zidajte cerkev, ker tukaj hočem ljudem deliti milosti božje.“ Sv. Gora je torej med drugimi na poseben način izvoljen kraj, kjer deli Marija milosti!

Bodi pozdravljena Marija, ki si bila celo svoje življenje brez vsakega, tudi najmanjšega greha. Posebna milost mora biti že, da se človek obrani velikih grehov, Marija pa je bila z milostmi tako prenapolnjena, da ni celo življenje nobenega majhnega greha storila. Bela je bila Marija, kakor lilija, vsa čista, oblečena v bela oblačila sv. nedolžnosti.

Bodi pozdravljena, na tvoj rojstni dan, ti si bila izbrana za mater božjo, za mater Boga Sina. Marija je namreč rodila Jezusa Kristusa v betlehenskem hlevcu. Jezus Kristus pa je pravi Bog, druga božja oseba. Zato je Marija prava mati božja. Vzdignili so se neverniki, ki so trdili, da Marija ni mati božja, vse te nevernike je sv. katoliška Cerkev obsodila, njih krive vere zavrgla in proklela. Marija je v resnici Mati božja!

Bodi pozdravljena, o Marija, ki si ne samo Mati božja, ampak tudi mati vseh kristjanov. Ako je Marija mati Jezusa Kristusa, tedaj je tudi mati vseh kristjanov. Vsak kristjan je namreč brat Jezusa Kristusa. Ako so pa kristjani bratje Jezusa Kristusa, tedaj se sme Marija imenovati mati vseh kristjanov. Kako tolažilna je vendar ta resnica! Marija, ki je prenapolnjena z božjimi milostmi, je naša mati, mati zapuščenih Evinih sirot, mati ubogih grešnikov.

O bodi pozdravljena Marija na tvoj rojstni dan, ti, ki nisi samo mati, ampak tudi Devica. Nemogoče je, da bi bila katera žena obenem mati in devica. Mariji pa je bilo to mogoče! Marija je kakor devica spočela od sv. Duha, Marija je kakor devica rodila nebeškega otroka v Betlehemu in Marija je do smrti ostala devica. Zato je imenujemo v litanijah kraljico vseh devic! Vsa bela, vsa lepa, vsa čista brez madeža je Marija!

Bodi pozdravljena Marija, na tvoj rojstni dan, ti, ki si med vsemi ženami edina, ki si bila s telesom vzeta v nebesa. Kakor je Kristus na tretji dan od smrti iz groba vstal, tako je tudi Marija na tretji dan iz groba vstala in bila s častitljivim telesom vzeta v nebesa. Nebesa so se odprla in vsi nebeški kori so jej prišli nasproti prepevaje slavo Marijino. O blažena, srečna Marija Devica!

Bodi pozdravljena o kraljica nebeška na tvoj rojstni dan, ti, ki te je Bog Sin v nebesih kronal. Ko je bila Marija vzeta v nebesa, jo je postavil Jezus Kristus na svojo desnico ter jej položil na glavo nebeško krono. Marija je po-

stala kraljica vseh angelov, vseh očkav in prerokov, vseh apostolov, mučencev, spoznavalcev, kraljica vseh svetnikov, kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta! Od takrat kraljuje Marija v nebesih na sedežu vseh milosti, ki jih deli ljudem. Od takrat sedi Marija na desnici božjega Sina Jezusa Kristusa in sveti v nebesih, kakor solnce. Vsa lepa je Marija, vsa bela, vsa svetla, vsa čista in madeža ni na njej nobenega!

Bodi torej pozdravljena, o Marija, na tvoj veseli rojstni dan, ki ga praznujemo vsako leto 8. septembra.

Dobri otroci imajo navado, da podarijo na rojstni dan svoji dragi materi kako darilo ali pa da ji napravijo kako drugo veselje: Kupijo ji šopek cvetic in položijo na mizo pred njo, ali kupijo kako dragocenost iz zlata ali iz srebra.

Kaj pa bomo mi podarili Mariji, ki je naša duhovna mati, današnji dan? Ali naj podarimo šopek cvetic? Tako darilo prinesejo pobožne duše večkrat in položijo na altar Matere božje. Toda Marija ne želi samo cvetic, ona želi več. Saj je ona najlepša roža, lepa čista bela lilija in je vsak šopek cvetic za Marijo premajhen dar!

Ali naj ji prinesemo kako dragocenost iz zlata in srebra? Marija je lepša, ko vse zlato in vse srebro! Marija je hiša zlata, kakor jo kličemo v litanijah!

Marija hoče več od nas! Marijo najbolj veseli naše srce. O, nikar se tedaj ne obotavljajmo! Obrnimo se k Mariji, pokleknimo pred njen altar in recimo: „Marija, mi ti darujemo svoje srce. Obljubljamo, da ti bomo zvesto služili, da te bomo radi na pomoč klicali, da bomo radi molili tvoj sveti rožni venec. Sprejmi naš dar na tvoj rojstni dan, o premila naša mati, prekrasna roža duhovna, čista bela lilija, kraljica nebeška, kraljica nebes in zemlje! Ti, o Marija, nas brani, ti brani naše družine in naše domove, ti nas pripelji srečno v nebeški raj!“ Amen.

Dr. Egidij.

O Marijinem srcu.¹

O Marija, o Marija, ti imaš milostno
Srce, k tebi tebi koprniijo naše misli in
želje! Pesem o Marijinem Srcu.

Veliki državnik, Friderik Stein, ki je živel pred sto leti, pripoveduje tole: „Ko je bil rojstni dan moje matere, smo se zbrali v domači hiši vsi njeni še živeči otroci. Bilo nas je 14. Ko nas mati zagleda zbrane okoli sebe vse svoje otroke, se ji milo stori, da gre od nas v sosednjo sobo in se tam zjoka rekoč: To je preveč za moje materino srce!“

Predragi! Danes je rojstni dan nebeške naše matere Marije. Zato se danes zbirajo okrog nje vsi njeni dobri otroci, katerih ni samo 14, ampak čez 200 milijonov, in ji vsak po svoje prinašajo svoja voščila, pokladajo svoje prošnje! In ona, naša ljuba mati, nas sprejema in gleda z veseljem in nas ne bo praznih pustila, ampak vsakega bo obdarovala. Francoska kraljica Blanka, mati sv. kralja Ludovika, je na svoj rojstni dan bogato obdarovala vsakega, ki ji je prišel voščiti srečo. Včasih je vse razdala, da ji je moral pomagati njen sin in dati iz svoje zaloge. — Tako tudi nas naša nebeška mati ne bo praznih pustila danes, ko obhajamo njen rojstni god. Vsakemu bo dala svojih nebeških darov, kolikor pametno potrebuje. In če bi sama ne imela, nam lahko sprosi od svojega Sina. Vsaj ta naša mati ima milostno Srce. O Marijinem Srcu naj vam danes govorim.

Kakor veste, praznujemo vsako leto po osmini sv. Rešnjega Telesa v petek praznik presv. Jezusovega Srca. Ta praznik je bil povzdignjen zadnja leta med največe praznike sv. katoliške Cerkve, in po pravici: Saj je Jezusovo presv. Srce zakladnica vseh milosti, vsaj tu lahko vsak čas dobimo milosti in dobrote v obilni meri. To presveto Srce je tudi ogledalo vseh čednosti; Jezusovo Srce je najboljša šola za vsakega kristjana; in kolikor bolj bomo podobni Jezusovemu Srcu, toliko bliže bomo tudi svetosti in blaženosti!

Zdaj pa Jezusovemu Srcu ni nobeno Srce bolj podobno kot Marijino Srce. Zato tudi obhajamo spomin Marijinega Srca v nedeljo po Velikem Šmarnu. Marija namreč kaže v svojem

¹ Prosto po dr. Hammerju.

Srcu tiste čednosti, katere občudujemo pri Jezusu. V Marijinem Srcu najdemo ljubezen do Boga in bližnjega, v njenem Srcu najdemo krotkost, potrpežljivost, ponižnost, vdanost, zvestobo, stanovitnost. In kakor pri Jezusovem Srcu najdemo najbolj njegovo usmiljenost in prizanesljivost, enako se v Marijinem Srcu sveti tudi najbolj njena usmiljenost. Zato pravi cerkvena pesem o Mariji: „O Marija, ti imaš milostno, ti imaš materino Srce.“ Poglejmo, kako je to res:

1. Na svetu je ni večje ljubezni, kakor materina, in tako ljubiti, kakor mati, nobeden drug ne zna. Zato ga pa tudi ni boljšega srca kot je materino srce. In če ima že posvetna mati tako dobro srce do svojih otrok, kako dobro je šele Srce Marijino, ki je najboljša mati. Čez Marijino Srce je samo še eno: ali tisto je božje, tisto je Jezusovo Srce. Kako se torej kaže ljubezen Marijinega Srca do nas?

Prvič tako, da vse svoje otroke ljubi, da nobenega ne zavrže, da posebno revne, bolne, ranjene otroke sprejema, tolaži, zdravi in neguje. Marija je kakor Jezus dobri pastir, ki pusti 99 ovac, in gre za eno zgubljeno, dokler je ne najde. Marija se poteguje posebno za revne zgubljene grešnike. Njenemu materinemu Srcu nič hujše ne dene, kot to, če se zgubi kak kristjan. Zato si Marija vse prizadene, da takega pripelje nazaj na pravo pot. Vsaj se ne imenuje zastoj: Pribežališče grešnikov! Kakor so bila že pri Izraelcih nekatera mesta za to odločena, da je hudodelnik lahko tje pribežal in se tako rešil smrti, tako je Marija tisto pribežališče, kjer najdejo grešniki zavetje in rešitev. Gotovo je, da bi bilo brez Marije veliko grešnikov pogubljenih, ki se zdaj z njeno pomočjo rešijo in izveličajo. To nam spričujejo mnogi zgledi. Naj zadostuje samo eden.

V Parizu je velika župnija Naše ljube Gospe Zmagovalke, ki je imela pred kakimi 70 leti blizu 30 tisoč faranov. Ali ti se niso dosti menili za svoje krščanske dolžnosti. Prelepa velika župnijska cerkev je bila skoraj prazna ob nedeljah — k spovedi je le malo kdo prišel — bilo je neizrečeno žalostno. Duhovni pastir je premišljeval, kaj bi naredil, da bi ljudi privadil zopet na božjo službo in sv. zakramente. Kaj naredi? Vpeljal je bratovčino Marijinega Srca in glejte: Kmalu se je vse izpremila. Zastarani grešniki so se vračali nazaj, cerkev se je vedno bolj polnila, spovednice so bile vedno bolj oblegane in začelo se je zopet pravo krščansko življenje. In od takrat se je ta bratovčina razširila po vsem krščanskem svetu in cvete tudi v naši (ljubljski).

škofiji in mnogi so vanjo zapisani tudi v naši fari. Saj ni drugega opraviti, kot vsak dan moliti eno Češčenomarijo, potem ko je bil kdo pravilno vpisan.

2. Marija kaže svojo ljubezen do nas s tem, da nam naklanja božje milosti v najobilnejšem številu. Če je ona milosti polna, lahko tudi od teh milosti nam deli. In v resnici, Jezus je sklenil po Mariji nas zveličati, po Mariji nam deliti dobrote. Kakor kralji in cesarji ne dele sami pomoči, ampak po svojih služabnikih, tako je tudi Jezus svojo mater izvolil za delivko milosti, da po Mariji prejemamo nebeške dobrote. Videli ste že podobo, kako Marija drži roke razprostrte in kako iz njenih rok gredo obilni žarki. To pač pomeni, da nam Marija deli in poklanja obilne nebeški milosti, če jo le zaupno prosimo. Vsaj pravi sv. Bernard, da nobene milosti ne dobimo brez Marije, vse pa po Mariji!

O kako smo vendar slepi in zanikerni. Marija je pripravljena nam deliti dobrote, mi pa se ne potrudimo priti k nji, in jo prositi. V vseh potrebah, v vseh nadlogah nam ona rada pomaga, saj ima milostno, materino srce. Le radi se zatekajmo k tej dobri materi in pomagala nam bo.

3. Marija nam pa kaže tretjič svoje milostno srce s tem, da nas brani pred hudim sovražnikom, da nam priskoči ob času skušnjave, da nas reši preteče nevarnosti.

V Švici je bila neka mati, ki je nesla svojega majhnega otroka s seboj na polje in ga tam na njivi pustila. Sama pa je žela žito in se vedno bolj oddaljila od otroka. Kar naenkrat plane planinski orel na otroka in ga odnese s seboj v gnezdo na bližnje pečine. Ali kaj stori dobra mati! S smrtno nevarnostjo spleza po strmem skalovju do gnezda in iztrga svojega že zelo okrvavljenega otroka iz krempljev roparske tice in ga tako reši. O grešnik! Ali ni to tvoja podoba! Ali ni že tudi tebe peklenški sovražnik spravil na svojo stran hoteč te pogubiti! In kdo te je rešil iz tolike nevarnosti? Ali ne mar Marija, naša ljuba Gospa presv. Srca? Koliko grešnikov bi že bilo pogubljenih, ko ne bi bilo te dobre matere. Kako je tedaj dobro moliti k Mariji za izpreobrnjenje grešnikov!

Ljubi kristjani! Prav je, da častimo presv. Jezusovo Srce, vsaj je to vir našega zveličanja. Ali ravno tako prav je, da se zatekamo k Marijinemu presv. Srcu. Vsaj je ona, kakor smo

slišali, delivka božjih milosti, po nji smo prejeli samega Jezusa, po nji moramo dobiti tudi nebesa. V vsaki potrebi, vsaki skušnjavi se zatecimo v to materino Srce in pomagano nam bo. Kličimo jo na pomoč v lastnih potrebah, prosimo jo pa tudi za bližnjega, posebno za izpreobrnjenje grešnikov. Ni zastonj odprto tudi Marijino Srce. Tam najdemo pomoč, tolažbo in rešenje v tolikih nevarnostih, ki nas obdajajo.

Torej pozdravljeno bodi presveto Marijino Srce. Bodi meni in drugim zavetje in pribežališče v vsakterih potrebah! K tebi se zatekamo, o ne zapusti nas! K tebi vpijemo, o usliši nas!

O Marija, o Marija, ti imaš milostno Srce,

K tebi, k tebi koprniyo naše misli in želje. Amen.

Jan. Ažman.

Praznik Marijinega imena.

Marija — morska zvezda.

Poleg presladkega imena Jezus ni nobeno ime tolikokrat na našem jeziku, kot ime Marija — ime, ki je nam vsem predrago, ime najblažjega bitja, ime božje Matere. To ime slavi danes katoliška Cerkev po vsem svetu. Od največje cerkve sveta do najmanje kapelice — v vseh cerkvah se sliši danes hvala in slava sladkega imena Marijinega! Sv. Bernard pravi,¹ da pomenja ime Marija v našem jeziku „morska zvezda“. Ne da bi preiskovali, ali je ta razlaga Marijinega imena resnična, premišljevali hočemo, da se Marija po pravici imenuje morska zvezda:

Morska zvezda sveti mornarjem, ki se morajo v nočni temi boriti z morskimi valovi, ki jih zanašajo semtertja. Prav tako sveti Marija človeškemu rodu!

Morska zvezda kaže mornarjem, kje je solnce, kje je vzhod, kje je zahod. Prav tako kaže Marija, kje je živo solnce: Jezus Kristus.

Morska zvezda dobiva žarke in svetlobo, katero pošilja na morje, od solnca in sama od sebe nima svetlobe; toda le po nji edino dobivajo mornarji luči od solnca. Prav tako dobiva Marija žarke, t. j. svete milosti, katere pošilja ljudem, od Jezusa Kristusa in sama od sebe nič nima; toda le po nji edino dobivamo mi svete milosti in brez nje ne dobimo nobene.

¹ Homilia 2. super Missus est, circa finem.

Te tri podobnosti blažene device Marije z morsko zvezdo hočemo premišljevati danes na praznik presladkega imena Marije.

Kakor morska zvezda sveti Marija ubogemu človeškemu rodu! Zašlo je bilo solnce po grehu prvih staršev. Izgnani iz raja so prišli ljudje v razne kraje. Povsod pa je šla za njimi beda, povsod velika tema. Ko beremo o tem zgodovino starih paganov, nas strah obhaja. Strašna so bila dejanja, katera so počenjali tudi najbolj učeni narodje, kakor so bili n. pr. stari Rimci. Drugi manj izobraženi narodje so bili še v večji temi. Tudi našim prednikom, starim Slovanom, se je godilo v paganskih časih prav slabo. S kratkimi besedami: Vsi narodje so pred Kristusom ječali v temi. V to temo je posvetila rešilna zvezda, morska zvezda Marija. Ta zvezda je vse ljudi razveselila, ker je oznanila prihod živega solnca Jezusa Kristusa, ki je ljudi rešil iz teme.

Kakor je bila Marija takrat za človeštvo rešilna morska zvezda, tako je ostala vselej. V vseh hudih časih in stiskah je klicala sv. Cerkev Marijo na pomoč. Ko si je mogočni Turek leta 1683. podjarmil mnogo pokrajin ter se zagnal z vso silo v slavni Dunaj, se je začelo na Marijino priprošnjo zmagonosno bojevanje od strani kristjanov. V Marijinem imenu so se zagnali avstrijski mladeniči nad turško četo. Marija jih je navduševala, in dasi jih je mnogo padlo in je kri kristjanska tekla v potokih, je vendar zmagala Marija; od takrat praznujemo praznik sladkega imena Marijinega. Postavil ga je papež Inocencij XI. v spomin slavne zmage kristjanov nad Turki pri Dunaju.

Ko so razne krive vere nastajale, se je zatekala sv. Cerkev le k Mariji. O njej pravi, da je uničila vse krive vere. Ko se je n. pr. jela širiti luteranska vera po vseh krajih, so se začele tudi božje poti Marijine, da so skoraj vse z onega časa. Slovenci imamo v tem oziru še poseben vzrok biti Mariji hvaležni. Ob času, ko so prihajali luteranski pridigarji v slovenske kraje, se je prikazala Marija na sv. Gori pri Gorici in je tako rešila nas pogube. Spominjajmo se tega hvaležno, ko hodimo na Marijina božja pota, zlasti še na sv. Goro!

Marija je v resnici morska zvezda! V njo se ozira ves svet. V vseh stiskah in nadlogah kličemo Marijo na pomoč. Ako se nam kaka nesreča pripeti, brž zakličemo Marijo na pomoč, ako nam preti tudi nevarnost, ako nam kdo dragih umrje, kli-

čemo Marijo, v vseh skušnjavah in težavah imamo Marijo na jeziku. Skoro da ga ni človeka, skoro da ga ni otroka, ki bi ne znal kake molitvice ali pesmice Marijine. Sv. Bernard nas opominja (Homil. 2 super Missus est), naj se v vseh težavnih okoliščinah, v vseh bridkosti, žalosti in vseh dvomih zatekamo k Mariji. To blaženo ime bomo klicali na pomoč, ko bomo umirali. Ko se ne bomo več zavedali, nam bodo drugi šepetali to sladko ime na uho: Jezus, Marija, Jožef — in Bog daj, da bi mogli to ime pri zadnjem vzdihu prav izgovoriti, da bi nas pripeljalo v večni raj.

* * *

Drugič! Morska zvezda kaže mornarjem, kje je solnce, kje je vzhod, kje je zahod. Prav tako kaže Marija, kje je živo solnce Jezus Kristus! Pokazala je vsemu človeškemu rodu, kje je solnce, ko ga je v Betlehemu rodila na svet. Marija je podobna svetli zvezdi, ki je tri modre iz jutrove dežele pripeljala v betlehemske mestoce k Jezusu, majhnemu detetu. Kakor je takrat tri modre pripeljala zvezda iz daljne jutrove dežele v Betlehem, prav tako vabi in kliče Marija neprestano vse ljudi celega sveta k Jezusu. Zvonovi Marijinih cerkva, ki so nasejane po vseh naših gričkih, nas nepreghoma vabijo k svetemu in spokornemu življenju. Največ trdovratnih in brezverskih grešnikov je pripeljala Marija zopet k ljubemu Jezusu. Koliko se jih je izpreobrnilo na naših božjih potih. Če bi hoteli zapisati imena onih, ki so se na Marijinih božjih potih izpreobrnil, napolnili bi velikanske bukve! Marija nas torej vabi in vodi, kakor morska zvezda, k živemu solncu — k svojemu sinu Jezusu!

* * *

Marija pa je morska zvezda tudi še v tretjem pomenu. Od solnca dobiva morska zvezda svetlobo in žarke, katere pošilja ubogim mornarjem na morje. Solnce sveti pravzaprav mornarjem in ne morska zvezda. Znano je namreč, da dobivajo vse zvezde, razen zvezd nepremičnic, svojo svetlobo od solnca in same ob sebi so temne. Toda nikdar bi solnce ne moglo svetiti mornarjem v nočni temini, ako ne bi bilo zvezd. Le po zvezdah pošilja solnce svoje žarke na morje.

Prav tako tudi Marija! Od Jezusa Kristusa dobiva vse žarke, t. j. svete milosti, katere pošilja ubogim ljudem. Jezus

Kristus daje pravzaprav ljudem milosti, toda mi ne dobimo nobene milosti, kakor učijo katoliški učenjaki, naravnost od Jezusa Kristusa, ampak vsaka milost pride iz Marijinih rok in po Marijinih rokah. Le po Mariji edino deli Jezus Kristus svoje milosti. Sv. Bernard pravi: „Bog ni hotel, da bi mi kaj imeli, kar ne bi šlo prej po Marijinih rokah.“ Na drugem mestu izraža sv. Bernard isto misel takole: „Iščimo milosti, pa po Mariji jih iščimo.“

Predragi kristjani! To sveto ime Marija častijo danes s katoliško Cerkvijo tudi vsi nebeški kori. Da, tudi v nebesih se razlega to sladko ime od kraja do kraja. Pridružimo se nebeškim korom tudi mi, pojmo z angeli in z zveličanimi dušami pesem o sladkem imenu Marijinem in recimo iz dna srca:

Češčno bodi tvoje presladko ime, o Marija! Ti nam bodi prava morska zvezda, ti nam jasno sveti in kaži pot do milega Jezusa, ti nas pripelji s svojimi milostmi v nebesa!

Dr. Egidij.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

1. O pomenu štirih kvaternih tednov v letu.

Današnji nedelji pravimo kvaternica in tednu, ki je pred kvaterno nedeljo, pravimo kvaterni teden. V letu imamo štiri kvaterne tedne in štiri kvaterne nedelje, zato pravimo, da so štiri kvaternice v letu. Beseda kvaternica je latinska beseda. Latinci so govorili: *quattuor tempora*, kar pomenja v našem jeziku: Štirje časi ali štirje tedni v letu. Iz besede *quattuor tempora* je nastala tudi beseda: Kvaternber, ki vam je znana, ker govorijo v nekaterih krajih ljudje: V kvatembu. Kvaternber pomenja: kvaterni teden ali kvaterni čas. Sv. Cerkev je že v davnih časih predpisala štiri kvaterne tedne v letu. Beremo, da je papež Kalist, ki je vladal cerkev v tretjem stoletju po Kristusu, ukazal praznovati štiri tedne v letu s posebnim namenom, kakor hočemo danes premišljevali. Prvi kvaterni teden je v začetku pomladi, t. j. prvi teden v postu; drugi v začetku poletja t. j. v osmini sv. binkoštnega praznika; tretji v začetku jeseni, t. j. teden po prazniku povišanja sv. križa in četrti v začetku

zime, t. j. tretji adventni teden. Sv. Cerkev je predpisala vsem odraslim vernikom, da se morajo o kvaternih tednih postiti ob sredah, petkih in sobotah in da je treba v teh tednih goreče moliti. Kakor vidite, je za vsak letni čas sv. Cerkev postavila poseben teden, kvaterni teden. Vpraša se, kakšen namen je imela sv. Cerkev pri tem, kakšen namen imajo kvaterni tedni in post, ki ga je sv. Cerkev predpisala.

Sv. Cerkev je imela trojen namen, da je postavila kvaternedne: Prvič, da Boga prosimo za odpuščanje grehov, ki smo jih storili v dotičnem letnem času, drugič, da se zahvalimo za vse dobrote, ki nam jih je Bog skazal v dotičnem letnem času, in tretjič, da prosimo, naj bi Bog poslal mnogo dobrih delavcev, v svoj vinograd, t. j. mnogo dobrih duhovnikov.

Zdaj, ko smo ravno praznovali kvaterni teden, hočemo nekoliko bolj natanko premišljevati te tri namene, ki jih je imela sv. Cerkev, ko je postavila štiri kvaternedne v letu.

* * *

Prvi namen, ki ga ima sv. Cerkev v kvaternem tednu, je, da delamo pokoro za grehe, ki smo jih storili v minulem letnem času. Zdaj je minulo poletje, približala se je jesen. Kmet gleda na jesen, kaj mu je sadno drevje obrodilo, kaj mu je trta obrodila, kaj so mu njive prinesle. Prav je, da tudi mi sami nase pogledamo, kakšne sadove smo obrodili, da preštejemo svoja dobra dela, pa tudi svoja slaba dela in da svoja slaba dela, svoje pregrehe, ki smo jih storili v poletnem času, objokujemo. Poletni čas je navadno čas veselice, čas plesov, čas postopanja. Mnogo pregreh se zgodi navadno o poletnem času. Zato pa smo imeli zdaj v tem kvaternem tednu in imamo danes na kvaterno nedeljo tem več vzroka objokovati svoje pregrehe.

Sv. Cerkev želi, da delamo za vsak letni čas posebe pokoro za grehe, ki smo jih storili v tem času. V ta namen so štirje kvaterni tedni v letu. Kakor je treba uro večkrat naviti, ako hočemo, da bije in nam kaže pravilno ure, treba je tudi dušne zadeve večkrat urediti, po želji sv. Cerkve vsaj štirikrat na leto, t. j. treba je dušo očistiti in jo spraviti zopet v red.

Sv. Ignacij Lojol uči, da naj človek vsak dan posebe premišljuje svoje pregrehe in jih obžaluje. To je tudi popolnoma prav, ker človek ne ve, ali se bo zjutraj zbudil iz spanja ali ne.

Toda prav je tudi za človeka, da vsake tri mesece, t. j. ob kvaternih tednih svoje dejanje in nehanje premišluje in da objokuje pregrehe za vsake tri mesece posebe.

Vsake tri mesece se narava spremeni: za zimo pride pomlad, za pomladjo poletje, za poletjem jesen. Vsake tri mesece imajo kmetovalci drugo posebno delo po svojih njivah, travnikih in po svojih vinogradih. Tako naj bi tudi mi svojo dušo vsake tri mesece v letu obdelali, iztrebili iz nje vse pregrešne madeže, ter jo napravili lepo, Bogu prijetno.

Ta je prvi namen, ki ga ima sv. Cerkev v kvaternih tednih.

* * *

Drugi namen je, da se zahvalimo za vse od Boga prejete milosti v minulem letnem času. Malo jih je, ki bi se spomnili, da je vse, kar imamo, od Boga in da si ne moremo sami še enega lasu na glavi podaljšati. Zahvaliti se moramo na koncu vsakega letnega časa posebe za vse, kar nam Bog dobrega stori na duši in na telesu. Na duši nam je dal milost, na telesu pa potrebno zdravje. Koliko drugih je bolj nesrečnih, kakor smo mi, bolnih, ki so že leta in leta na postelji — mi pa smo zdravi in veseli. Zahvaliti ga moramo zlasti tudi za vse, kar nam je dal na njivah, na drevju, na trti itd.

Zahvaliti pa moramo Boga tudi za to, kar se nam slabo zdi, ker Bog nam je vse le z dobrim namenom poslal. Pobožni Tobija je molil: „Hvalim te o Bog, ker si me kaznoval in ker si me rešil.“

Nehvaležnost nasproti Bogu je ostudna pregreha in večkrat vzrok, da nam Bog odtegne nadaljno pomoč in milost. Sveti Pavel nam kliče: „Hvaležni bodite, hvalo dajajte Gospodu v vseh rečeh.“ Ko Bog pošlje dobre letine, kaj delajo navadno ljudje? Ali se Bogu zahvaljujejo? Ali se zmislijo na Boga, kateri edini jim je napolnil sode z vinom, kateri edini jim je napolnil kašče z žitom? Ne? V dobrih letinah navadno največ greha storijo in najbolj preklinjajo, da velja tudi z ozirom na Boga pregovor: Ako hočeš imeti sovražnika, stori mu dobro. Zato nas potem Bog tepe s slabimi letinami, ker vidi, da nismo dobrih vredni.

Vi pa, preljubi, ne tako! Poboljšajte se! Bodite hvaležni Bogu za vse, kar vam je dal v minulem letnem času, kar vam je dal na polju, na drevju, na trti, na živali, pri otrocih, na telesu

in na duši. Tudi za vse slabo, ki se vam je pripetilo, bodite hvaležni, ker vse, kar vas je zadelo, izvira iz srca neskončno dobrega in usmiljenega Boga.

* * *

Tretji in zadnji namen, ki ga ima sv. Cerkev v sv. kvaternih časih, je, da prosimo, naj bi Bog poslal mnogo dobrih delavcev v svoj vinograd, mnogo dobrih duhovnikov. Ko je videl Kristus nekega dne velike množice ljudi, so se mu v srce smilile ker so bile nadlegovane in razkropljene, kakor ovce, ki nimajo pastirja. Zato je rekel svojim apostolom: „Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite tedaj Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svojo žetev!“

Prav to pomanjkanje občutimo tudi danes! Od vseh strani prihajajo pritožbe, da nimajo duhovnikov. Ljudje ne morejo, kakor bi želeli, sprejemati sv. zakramentov, ker nimajo duhovnikov. Kolikokrat se sliši celo, da je kdo umrl brez sv. zakramentov samo raditega, ker ni bilo duhovnika blizu. Koliko romarjev, ki bi radi sprejeli po vrednem sv. zakramente, ne morejo tega storiti. Vračajo se z božjih potov domov, kakor so šli, ker je bilo ljudstva mnogo, a spovednikov malo. Resnično da veljajo dandanes besede Jezusa Kristusa: „Žetev je sicer velika, ali delavcev je malo. Prosite tedaj Gospoda žetve, da naj pošlje delavcev v svojo žetev.“

Sv. Cerkev želi tedaj, da bi zlasti v kvaternih tednih s postom in z molitvijo Boga prosili, naj nam pošlje mnogo dobrih in zvestih delavcev v svoj vinograd. Zato je tudi sveta Cerkev že v starih časih zapovedala, naj se zakrament svetega mašniškega posvečevanja deli zlasti ob kvaternih sobotah, ko ljudje molijo za pomnoženje dobrih duhovnikov.

Prositi moramo Boga, naj nam pošlje dobrih duhovnikov, ker je dober duhovnik posebna milost božja. Nihče ne more po vrednem stopiti v sv. duhovski stan, ako ga Bog sam ne pokliče. Lastnosti, ki jih mora imeti pravi duhovnik, so tako visoke, da se jih nobeden pridobiti ne more z lastnimi močmi, ako mu Bog ne pomaga. Sv. Tomaž Akvinski pravi: „Da kdo vredno prejme sv. mašniško posvečenje, ni zadosti, da je le nekoliko dober, temveč mora biti prav dober.“ Tisti, ki svete redove sprejmejo, povzdignejo se na višjo stopinjo, in morajo tedaj tudi s svojo svetostjo nad ljudstvom stati.“ Kako visoka

je čast duhovnikova, povedal nam je sam Jezus Kristus, ko je rekel: „Vi ste luč sveta. Vi ste mesto postavljeno na vrh gore. Mesto se ne more skriti, katero na gori stoji. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo pod mernik djali, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in časte Očeta, kateri je v nebesih.“

Za visoki duhovski stan ne more biti človek sam ob sebi nikdar vreden. Ako bi Bog ne dal milosti, bi nihče ne mogel biti vreden duhovnik. Zato pa je ukazala sv. Cerkev prositi v kvaternih tednih, da bi Bog s svojo milostjo nagnil mnogo mladencev, da bi se posvetili najvišjemu in najčastitljivejšemu stanu.

* * *

Trojen prelep namen je imela tedaj sv. Cerkev, ko je postavila štiri kvaterne tedne v letu. Kakor imamo štiri letne čase, imamo tudi štiri kvaterne tedne. Vsak letni čas ima svoje lastnosti, svoje delo in svoje sadove. Tako treba, da tudi človek štirikrat na leto spravi svoje dušne račune v red, da se vsaj štirikrat na leto na svoji duši prenovi in posveti, da objokuje svoje pregrehe, storjene v dotičnem letnem času, da se zahvali Gospodu za vse prejete dobrote in da prosi za dobre duhovnike, ki bodo skrbeli za dušni blagor ljudstva, kar je največja dobrot.

Predragi kristjani! Treba je, da živimo tako, kakor hoče sv. mati katoliška Cerkev. Sv. Cerkev je postavila razne čase in razne praznike, katere pa ljudje malo cenijo, ker ne vedo, kaj pomenjajo. Razložil sem vam ob kratkem veliki pomen, ki ga imajo štirje kvaterni tedni. Želim, da bi moje besede obrodile obilo sadu. Nekdaj so ljudje vse take reči vedeli. Dandanes nič več ne poznajo cerkvenega leta in jim je vse brez pomena. Če boste poznali cerkveno leto in njega praznike in vedeli njih pomen, bo vaša pobožnost veliko bolj goreča in vaše življenje veliko bolj krščansko. Na ta način boste pravi otroci sv. matere Cerkve in pravi otroci božji.

Dr. Egidij.

2. Spoved ljudem velika dobrota.

Kaj je laže reči: Opuščeni so ti tvoji grehi; ali reči: Vstani in hodi!

Mat. 9, 6.

Pred več leti je v Hamburgu na Nemškem neki premožen trgovec zbolel na smrt. Bil je luteranske krive vere; in kakor veste, luteranci nimajo zakramenta sv. pokore, njim se ni treba nikoli izpovedovati in tudi nimajo mirne vesti. Zdravnik je rekel, da skoro ni več upanja, da ozdravi; in bolnik sam je čutil, da se mu smrt bliža. Poprosil je svojo ženo, naj mu pokliče pastorja, t. j. protestantovskega duhovnika, da ga bo v smrtni uri kaj potolažil. Pastor pride. Ko sta z bolnikom sama v sobi, bolnik duhovnika molče srpo premotri od glave do nog in potem mu pravi: „Gospod pastor; jaz čutim, da se mi bliža smrt. Jaz verujem v enega Boga, in tudi to verujem, da bom moral po smrti odgovor dajati pred Bogom. Vendar pa mislim, da je malo ljudi na svetu, ki bi nikoli ne grešili; tudi jaz imam nekaj takih črnih pik, ker sem grešil. Vprašam vas: ali morete vi te črne pike, grehe, meni izbrisati? Na to vprašanje želim določnega odgovora.“ In mož je spet srpo gledal pastorja. Pastor je postal skoro zbegan in pravi bolniku: „Mi smemo gotovo upati, da bo Bog tistemu, ki trdno veruje, vse grehe odpustil, ker je Kristus neizmerno trpel.“ Bolnik ga prekine v govorjenju in pravi: „Gospod pastor, prosim, da se mojemu vprašanju ne izumikate; ali morete ali ne morete? Na to odgovorite!“ Pastor je začel zopet ponavljati, koliko je Jezus storil za grešnike; a da ima on oblast od Boga grehe odpuščati, tega ni mogel reči, ker luteranci izpovedi ne poznajo in zato tudi njih duhovniki te oblasti nimajo. Bolnik: „Prosim, jaz ne potrebujem nobenih sladkih besedi: Mi smemo verovati, smemo upati, Bog bo gotovo odpustil . . . Ker mi ne morete dati določnega odgovora, zato lahko odidete; hvala vam, da ste prišli, a potolažili in umirili me niste.“ Pastor je odšel. Potem pokliče mož ženo in pravi: „Ta mož nič ni znal. Pošlji mi sedaj po katoliškega duhovnika; bom videl, kaj ta zna.“ Katoliški duhovnik pride in bolnik ga enako nagovori, kakor je prej luteranskega pastorja: „Ali mi morete te črne pike, grehe, iz duše izbrisati?“ Duhovnik odgovori: „Da, morem! Ako vi vse storite, kar vam povem, zagotovim vas, da vam bodo grehi popolno opuščeni, in v to zastavim, če je treba, svoje kri in življenje.“ Bolnik ga zopet srpo gleda in vpraša: „Ali je to res?“ Duhovnik: „Tako res, kakor je Bog v nebesih.“ Bolnik: „Vi ste mož po moji volji; čutim, da imate prav. Jaz hočem postati katoličan in katoliško umreti.“ Nato je duhovnik bolnika kratko poučil v katoliški veri, in bolnik je v znamenje, da vse veruje, molil tridentinsko veroizpoved. Čez pol ure je bil izpovedan in obhajan. Komaj pa je prejel sv. zakramente, je začel umirati. Svoji ženi je podal še enkrat roko in od

veselja jokajoč ji pravi: „Žena! Svoje žive dni še nisem bil nikoli tako srečen, nego sem zdaj, ko umiram.“

V današnjem evangeliju smo slišali, da je Jezus vprašal: „Kaj je laže reči...“ Ko bi v sedanjem času dal na izbero ljudem: Ali hočeš odpusčenje grehov in smrt, ali zdravje in grešnost, posegla bi brez dvoma večina mlačnih katoličanov po drugem. O kako slabo se ceni sedaj med katoličani zakrament sv. pokore ali izpoved. Bog ga je postavil ljudem v tolažbo in pomoč, da bi po njem sami sebe na lahek način rešili pogubljenja, a ljudje smatrajo ta zakrament kot nekaj silno težavnega, neznosnega, kot neko natezalnico ali mučilnico človeškega duha. Marsikakemu je v cerkvi najbolj strahovit kraj izpovednica. — Vsako pot bi raje nastopil, nego pot k izpovednici, da tam odloži težo svojih grehov in dobi mir vesti. Ali je izpoved res tako mučno in težavno opravilo, kakor si zdaj skoro večina katoličanov misli? Jaz pravim, da ne; temveč ravno narobe. To vam hočem v nekaterih besedah dokazati.

Bog je vsakemu človeku vcepil v dušo neki glas, ki se mu začne vzbujati in glasiti, kakor hitro pride k pameti. Ta notranji glas ga hvali po vsakem dobrem delu, a ga tudi graja po vsakem hudem delu. Ta glas v človeški duši je vest. Ker jo je Bog sam v človeku vsadil in ker se vedno strinja z božjo voljo, zato imenujemo vest tudi glas božji. Vsakdo izmed nas je že čutil ta glas v sebi; čuti ga neprestano, ker se oglašja po vsakem delu kot hvala ali kot graja. Sv. Janez Krizostom primerja grešnika, ki ima pekočo vest, z nastreljenim jelenom. Ako se pušica v jelena zasadi, jelen beži dalje; a pušica tiči v njem in on prej ali slej omaga. Ako se ti trn v nogo zasadi, kako hude bolečine občutiš. In ako trna ne izruješ, se ti ognioji, bolečine so še hujše, dotlej da se trn izruje. Glejte, to je podoba pekoče vesti! Naj beži človek, kamorkoli hoče, rana v njegovi duši zeva vedno in ga peče. Job pravi: „Strašni glas je neprestano v njegovih ušesih.“ In kaj je ta strašni glas? Glasi se: „Nesrečnež, kaj si storil? Storil si smrtni greh!“ Adam se je skrival pred Bogom; o ubijalcu Kajnu pravi sveto pismo: „Begal je nestanoviten po zemlji okoli in govoril: Vsak, ki me najde, me bo ubil.“ In kaj je storil Judež škarijot. Komaj je dobil 30 srebrnikov za Jezusa, se je skesal. Vest se mu je zbudila in ga jela grizti. V svoji obupnosti je mislil, da bo vest v peklju hripava postala; zato je šel in se je obesil.

Mnogi si izkušajo vest zamoriti pri zabavah in veselicah, v vinu in pijači. A kaj pomaga vse to? Vest utihne morda nekaj hipov, a se pozneje tem hujše oglasi, čimdalje je prej molčala. Kaj pomaga človeku vse veliko premoženje, bogastvo, vse časti in prijetnosti, ako pa nima mirne vesti? Vsak njegov grizljaj je zagrenjen, vsako veselje skaljeno.

Ali ni nobene pomoči, da bi si pomagal? Je; toda edino v izpovedi!

V Antverpenu je neki plemenitaš slišal pridigo, da se je treba le onih grehov izpovedati, katerih se človek zave. To ga je jako tolažilo, ker je imel na vesti grozno velik greh, katerega pa si ni upal povedati nobenemu izpovedniku, ker je mislil, da bo laže trpel v peklu, nego pa tak greh povedal. Udal se je razuzdanosti, vest ga je še bolj pekla. Šel je na dolgo pot, a tudi tu ni pozabil na grehe. Začel je študirati zvezdoznanstvo, a brez uspeha; začel je moliti in postiti se, a pozabil le ni greha in vest mu je rekla: „Eno je treba storiti, a drugega ne opustiti!“ Sklenil se je ustreliti in šel vun na pristavo. Dohitel je meniha; začela sta govoriti o padcu človekovem v greh. „Kaj treba storiti?“ vpraša plemenitaš. „Izpovedati se treba!“ „Kaj vi imate pogum, da mi očitate greh?“ „Ne, jaz vas ne poznam, a izpoved je vsem potrebna!“ Šla sta dalje in plemenitaš je rekel, da onega greha vendar ne pove. Menih je začel izpraševati po vrsti ali to? ali to? ... „Da, to-le je tisti greh!“ pravi naenkrat plemenitaš; „a jaz se ga nikoli ne bom izpovedal.“ „Saj ste se ga že, treba le še kesanja, in vam dam odvezo.“ Plemenitaš je zajokal vesolja in ni imel več obupnih, samomorilnih misli.

Silvio Pellico pravi: „Vsak mesec, ko sem v ječi poslušal rahle opomine in svarila svojega izpovednika, sem bil ves vnet za čednost, nisem sovražil nikogar, in rad bi bil dal svoje življenje za najnižjega človeka. Hvalil sem Boga, da me je ustvaril človeka!“ Učenjak Leibnitz (17. stoletje) pravi: „Ni mogoče tajiti, da je izpoved delo božje modrosti, in gotovo celo krščanstvo ne more kaj bolj hvalevrednega imeti. Meni se zdi resnoben, pobožen in moder izpovednik veliko sredstvo za zveličanje duš. In dandanašnji, ko so prijatelji na zemlji tako redki, je izpovednik najbolj zanesljiv prijatelj človekov.“ Rimski katekizem pravi po pravici, da vse sveto in dobro, kar je Cerkev prejela po božji milosti, prejela je le po izpovedi. In zato ni čuda, da hudobni duh, ki izkuša krščanstvo v temeljih izpodkopati, z vsemi močmi napada to napravo ter hoče osušiti studenec, iz katerega se vsa milost izliva na nas. Peklenski duh se poslužuje onega sredstva, katerega se je poslužil Holofernes, ko je oblegal mesto Betulijo. Ta vojskovodja

je opazil, da v mesto po kanalih teče voda, ki prebivavce napaja. Zato je kanale zamašil in vodo napeljal drugam, da bi se mu ljudje zaradi žeje morali vdati. Tako tudi hudi duh izkuša zamašiti oni sv. kanal izpovedi, po katerem prihaja ljudem vse dobro od Boga. Izkuša jim ta zakrament kar najbolj obtežiti in pristuditi, češ da je to neznosen jarem, ki se ljudem naklada.

In vendar vkljub temu, da mnogi katoličani izpoved tako črtijo, vendar bi brez izpovedi ne hotel skoro nobeden umreti. Na smrtni postelji vendarle skoro vsak izpovednika poželi. Ali bi si kdo izmed nas upal umreti brez izpovedi? Kaka bi bila taka smrt! Leon Gambetta († 31. decembra 1882) je umrl v obupnosti, ker mu niso hoteli poklicati izpovednika. Voltaire je umrl v obupnosti iz istega vzroka. O Bismarku se je govorilo nekdanj, da vidi na svojih rokah krvave madeže. Umival se je, a vedno jih je le zopet videl.

O predragi! Ko se nam smrt približa, takrat nam ne bo mogel pomagati noben zdravnik, nobeno zdravilo, temveč le mirna vest, katero dobimo v sv. izpovedi. Le mirna vest nam bo olajšala zadnje vzdihne, da bomo mirno, potolaženi in srečno umrli. Amen.

T.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

1. O obrekovanju.

Govorite resnico vsakemu s svojim bližnjim, ker smo udje med seboj.

Efež. 14, 24.

„Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje moči; to je prva in največja zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.“ Tako nas uči Kristus sam. Pri zadnji večerji pa je iznova priporočal ljubezen svojim učencem. „Iz tega bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj.“ Res se kristjan v nobeni čednosti lepše ne pokaže Kristusovega učenca, nego s pravo krščansko ljubeznijo, s tisto ljubeznijo, o kateri pravi sv. Pavel, da „je potrpežljiva, je dobrotljiva, ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje, ni časti lakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice: vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese.“ Pa povejti mi,

ali je veliko take ljubezni med ljudmi, ki rada vse pretrpi in vse prenese, ki ne misli nič hudega in se ne napihuje in se ne da razdražiti; ki je res potrpežljiva, kakor je bil Kristus potrpežljiv? Kaj menite, ali je je veliko na tem svetu? Prepričan sem jaz, in prepričani ste gotovo tudi vi, da take, res prave, lepe krščanske ljubezni je neizrečeno malo. Koliko najdemo na svetu pregreh, ki so ljubezni, prvi krščanski zapovedi, naravnost nasprotne. Zasledimo: nevoščljivost, napuh, sovraštvo, sumničenje, natolcevanje, podpihovanje, opravljanje, obrekovanje itd. Glejte, vse te pregrehe in še druge so nasprotne krščanski ljubezni. Kdor je vdan le eni izmed teh, tisti ni dober kristjan, tisti ni v resnici pobožen, čeprav ima vse druge čednosti nad seboj. Ne spolnuje namreč tiste zapovedi, ki je prvi enaka: Kdor ne ljubi svojega bližnjega, tisti tudi Boga ne ljubi.

Danes vam hočem govoriti le o eni pregrehi, ki je zoper ljubezen do bližnjega, in sicer o tisti, ki se stori z jezikom: o obrekovanju.

Obrekovati se pravi o bližnjem kaj slabega ali hudega govoriti, česar on ni storil, kar smo si sami izmislili, ali pa od drugih slišali. Bližnjemu dobro ime začrniti ali vzeti s tem, da se o njem kaj hudega, izmišljenega govori, da se mu kaka slabost ali celo pregreha pripisuje, katere nima, to je obrekovanje. To je eden izmed najbolj pogostih grehov zoper osmo božjo zapoved. Sv. Hieronim piše: „Redkokdaj boš na koga naletel, ki ne bi bil pripravljen obnašanje bližnjega grajati.“ Sv. Jakob piše (3, 2.): „Kdor v nobeni besedi ne pade, tisti je popoln mož.“

Obrekovanje je eden največjih grehov zoper osmo zapoved božjo, zakaj ta greh je strašno gnjusen in silno nevaren. Gnjusen je ta greh, ker vzame človeku največje bogastvo na svetu, namreč njegovo dobro ime in poštenje. Obrekovalec je hujši kakor tat. Ako tat kaj ukrade, more si človek tisto s pridnostjo zopet pridobiti, ako pa se mu ukrade dobro ime, ne more ga pridobiti nikdar več v prejšnji meri, ker neki madež vendarle na njem ostane. In kdo je tega kriv? Tisti, ki si je to grdo obrekovanje izmislil. Ta je res hujši kakor tat. Sv. pismo pravi: „Kdor skrivaj obrekuje, ne dela nič boljše nego kača, ki skrivaj piči.“ (Prid. 10, 12.) — Rimljani so obrekovalcem vžgali na čelo črko C = Calumniator.

Obrekovanje je pa tudi silno nevarno. Nevarno je za tistega, ki obrekuje, nevarno je za onega, ki je obrekovan, nevarno tudi za tistega, ki obrekovanje posluša. Sv. Bernard pravi: „Obrekovanje je trikotni nož, ki vreže z enim sunkom tri rane naenkrat: rani tistega, ki obrekuje, ker greši, rani tistega, ki je obrekovan, ker mu vzame čast, rani slednjič tudi onega, ki posluša, ker vsakdo se pregreši, kdor z veseljem ali radovoljno tako govorjenje posluša.“

Obrekovanje je zelo nevarno tistemu, ki ga izmisli in govori. Sv. Alfonz piše: „Slabo znamenje je za bolnika, ako mu jezik črn postane, in večkrat se holezen spozna bolj po tem, kakšen je jezik, nego po tem, kolikokrat mu žila udari. Utripanje žile večkrat ne pokaže, da je mrzlica huda, ako je pa jezik črn, kakor bi bil zastrupljen, pravi Hipokrat, je to znamenje bližnje smrti. Veliko jih je, ki radi prihajajo v cerkev, so pri sv. maši, radi molijo sv. rožni venec, a njih črni jezik, katerega rabijo za obrekovanje, pomeni njih bližnjo smrt.“ Sv. Bernard je svoje učence v prav živih besedah svaril pred obrekovanjem: „Ako smo obrekovanju vdani, kaj nam pomaga potem, da svoje meso križamo in pokorimo? Čemu se postimo, čemu molimo neprestano, ko si pa vendarle pogubljenje nakopavamo, ker nočemo svojega jezika v mejah držati. Zakaj se toliko trudimo, če pojdemo pa z drugimi vred v pogubljenje? Zakaj si ne izvolimo, če že v pogubljenje drvimo, široke poti, da bi vsaj od veselja v trpljenje šli, ne pa iz trpljenja v trpljenje?“

Da Bog sovraži obrekovanje, spričuje sv. pismo, spričujejo mnoge hude kazni, s katerimi je že večkrat nenadoma udaril tiste, ki so obrekovali. Kolikokrat so se nad obrekovalcem uresničile psalmistove besede: „Hudobija je sama sebe nalagala!“ (Ps. 7, 16.) Znano je, kako je bil hudobni Aman kaznovan od kralja Asvera, ki je hotel z grdim obrekovanjem v nesrečo spraviti Mardoheja. Kopal je temu jamo, pa je sam noter padel. Enako sta bila kaznovana starca, ki sta čisto Suzano obrekovala.

Obrekovanje škoduje zlasti veliko tistim, ki so obrekovani. Oh, koliko jih je že za vselej zgubilo dobro ime, prijateljstvo in zaupanje ljudi, časno srečo, premoženje, da celo življenje! Sv. Emeran je bil zaradi obrekovanja umorjen, češ, da je zapeljal Uto, hčer barvarskega vojvode Teodota. Uta se je bala za svojega zapeljivca Sigeberta in je škofa obdolžila, ki je šel v Rim. Njen brat ga je umoril. Na njegovem grobu so se godili veliki

čudeži. — Sv. Koloman je prišel na svojem romanju v Stockerau pri Dunaju; tu je bil obešen, češ, da je ogleduh ali vohun. A iz vislic so zelene veje pognale in ko je bila po celi okolici povodenj, je njegov grob ostal edin brez vode in suh. — Živel je mladenič, pošten in pobožen, vse ga je ljubilo in spoštovalo; a neki hudoben jezik je raznosil o njem hudo obrekovanje. To je nedolžnega mladeniča tako peklo in žalostilo, da ni bil nikoli več vesel. Čeprav so ga ljudje tolažili, da ne verjamejo obrekovanju, da ga imajo še vedno za poštenega, kakor so ga poprej imeli; on te dušne bridkosti ni mogel pozabiti in prenesti. Začel je hirati in kmalu je šel v hladni grob. Zakaj? Samo tisti grdi obrekljivi jezik mu je smrt nakopal in ga pahnil v prezgodnjo jamo. Glejte, kako grozni so nasledki obrekovanja!

Obrekovanje pa zelo škoduje tistemu, ki tako govorjenje samo posluša. Sv. Bernard pravi; „Nočem odločiti, ali je obrekovalec bolj kazni vreden ali poslušalec obrekovanja. Jaz najdem le to razliko, da ima eden vruga na jeziku, drugi pa v ušesu.“ Zato svari sv. pismo (Preg. 24, 22.): „Nikar se ne mešaj med obrekovalce, ker njih kazen bo kmalu prišla, in kdo ve, kako huda bo obsodba obeh?“ Sv. Hieronim pravi: „Kdor nič noče slišati, temu se tudi ne dopove lahko kaj. Puščica, ki na kamen prileti, ne obtiči v njem, temveč odleti in zadene marsikdaj strelca samega. Ako ti obrekovalca nočeš poslušati, se on s tem uči obrekovanja se zdržati.“

Obrekovanje se zgodi na različne načine: Nekateri obrekujejo iz same hudobije. To so tisti, ki si o bližnjem kaj hudega izmislijo in to okoli raztrobijo: to so tisti, ki male slabosti bližnjega povekšujejo, to so tisti, ki skrite slabosti bližnjega brez vzroka na dan vlačijo, to so tudi oni, ki dobra dela bližnjega napak obračajo in tolmačijo. — Obrekuje se tudi s hvalo. Tako obrekujejo tisti, ki najprej hvalijo človeka na vse načine, potem pa pravijo . . . toda, ali pa . . . in z glavo odkimajo. Po vsem tem si človek vse mogoče lahko misli, le kaj dobrega ne. Obrekuje se tudi s posmehovanjem, ako je obrekovanje zavito v norčijo; to je tembolj nevarno, ker se tako obrekovanje lažje zapomni, nego drugo. Celo z molčečnostjo se obrekuje, ako človek takrat bližnjega ne hvali, ko je čas za to, ko bi ga moral, da bi rešil njegovo čast.

Kaj pa mora storiti tisti, ki je obrekoval, da se mu ta greh odpusti. Kdor obrekuje, ta bližnjemu čast in dobro ime krade,

ta je torej tat. Tat pa mora vrniti, kar je ukradel. In obrekljivec mora obrekovanje in laž preklicati in skrbeti, da se obrekovanemu povrne dobro ime; treba je preklicati, odpuščanja prositi. „Dobro ime je boljše nego veliko bogastva.“ (Preg. 22, 1) Zato je treba povrniti čast. Noben spovednik, noben škof, noben papež, ne smejo obrekovalca poprej odvezati od greha, preden obrekovanja ne prekliče. To je seveda težko. Neki obrekovalec je vprašal duhovnika, kaj naj stori, da bo vse obrekovanje popravil. Ta mu pravi, naj poprej nekaj poskusi. Nese naj svojo pernico, napolnjeno s kurjim perjem, vrh zvonika in naj perje ven iztrese potem naj gre doli od vetra raztrošeno perje pobirat, in naj vsa peresca zopet spravi nazaj v pernico. Mož je rekel: „Gospod, to pa ni mogoče!“ In duhovnik mu reče: „Tako tudi ni mogoče obrekovanje popraviti.“

Kateri pa so pri pomočki zoper obrekovanje? Prvič kristjan premišljuje svojo lastno slabost, kolikokrat si padel v grehe, kaj vse bi se o tebi lahko govorilo.

Neki opat je karal svoje redovne sobrate, ko so druge tožili. Kar naenkrat zgine izmed njih, pa se kmalu spet vrne. Na hrbtu je nosil veliko vrečo peska, pred seboj pa pesek zavil v malo rutico. Bratje so ga vprašali, kaj to pomeni. In jim reče: „Vreča na hrbtu so moje lastne pregrehe, katerih ne vidim; ta mala rutica s peskom pa pomeni pregrehe drugih ljudi, ki so mi pa vedno pred očmi, ki pa so v primeri z mojimi prav majhne. Glejte, tako delate vi! Slabosti drugih ljudi vedno opazite, sami svojih velikih pregreh pa ne opazite!“ Oh, koliko je takih ljudi!

Drugi pripomoček je, da mora človek, ako sliši obrekovalca, hitro govor na kako drugo stvar napeljati.

Pobožni Tomaž Mor, angleški veliki kancelar, ni nikoli pustil, da bi vpričo njega kdo zoper bližnjega kaj govoril. Hitro je napeljal govor na kako drugo stvar.

Tretji pripomoček: ako ne moreš preprečiti obrekovanja ali opravljanja, pa pojdi proč. „Zagradi svoja ušesa s trnjem in ne poslušaj brezbožnega jezika.“ (Eccl. 28. 28.) Sv. Hieronim pravi: „Kjer ni radovoljnih poslušalcev, tam tudi ni obrekovalcev. Srečen je, kdor se zoper to strast tako oboroži, da se ne sme nobeden predrzniti vpričo njega drugega na časti poškodovati.“

Kaj pa naj stori tisti, ki je obrekovan? V duhu pokore naj to sprejme. Naj pomisli, da so bili tudi svetniki obrekovani, da so celo Kristusa obrekovali. V svojem času bo vsa resnica prišla na dan, in bodo obrekovalci osramočeni. Ko so nekdanj učenci povedali nekemu paganskemu modrijanu, kako obrekovanje se

o njem razširja, je rekel mirno: „Le pustimo vse v miru; zakaj jaz hočem tudi zanaprej tako živeti, da ne bo nobeden veroval, kar moji sovražniki o meni govore, in da bodo polagoma oni spoznali, da so moji sovražniki lažnivci.“

Še eno vprašanje! Ali se ne sme nikoli govoriti o slabosti drugih! Ako je kdo popolno prepričan, da je ta ali oni vdan kaki slabosti ali pregrehi, potem je dolžan naznaniti to ali staršem, ali predstojnikom, ali gospodarjem, gospodinjam, ali učiteljem ali sploh kakemu takemu, ki ima oblast čez tistega in ga bo lahko od hudega odvrnil. Ne sme se pa to drugod okoli raznašati. Povedati to na pravem mestu in o pravem času pa je celo dolžnost kristjanova, in tisti bi se pregrešil, ki bi s svojo molčečnostjo ne zabranil kaj hujšega. In so taki, ki povsod okoli ljudi obirajo, na pravem mestu pa ne povedó. To je pa gotovo greh. Sveti Tomaž Akv. pravi: „O drugem slabo govoriti je le tedaj greh, ako se to zgodi iz slabega namena, iz sovraštva, da bi mu škodoval na dobrem imenu; ni pa greh, ako kdo kaj takega pove iz tega namena, da še kaj hujšega zabrani.“

Dokazal sem vam, kako grdo, ostudno in nevarno je obrekovanje na vse strani: nevarno za obrekovalca, za obrekovanega, za poslušalca. Kak odgovor bodo dajali tisti enkrat pred Bogom! Zato varujte se! Skrbite sami zase, druge pa pustite, ako vam nič mari niso. Vsak naj pred svojim pragom pometa, pa bo povsod pometeno. Torej: Ljubite se med seboj, in na tem bodo vsi spoznali, da ste pravi Jezusovi učenci. Amen. —

† J. Benkovič.

2. Ljudem manjka vere, upanja in ljubezni.

Jezus Kristus, edinorojeni sin božji, je prišel na svet, da bi prebivalce te zemlje s svojim naukom in svetim zgledom pripeljal v nebesa. Toda le nekaj jih je poslušalo njegov nauk, le malo ljudi je sledilo njegovemu zgledu. To nam dokazuje današnji sveti evangelij.

Neki kralj je praznoval ženitnino svojega sina. Kralj je Bog, njegov sin Jezus Kristus; ženitovanje pomeni združenje Jezusovo z njegovo nevesto sv. Cerkvijo. Svatje, ki so bili prvi povabljeni, so bili Judje, ki pa niso hoteli priti, zato niso postali otroci božji

in udje sv. Cerkve. Naš Gospod jih je še enkrat pozval po svojih apostolih, toda njihova srca, zatopljena v časne skrbi, so ostala zakrknjena. Ker torej za Jezusovo Cerkev niso bili vneti domačini, je Gospod poslal svoje apostole med tuje narode, da bi jih poučili in krstili. Tako je postala Cerkev Kristusova zbirališče vernikov iz vseh narodov, toda med mnogimi dobrimi bili so tudi hudobni. Tudi med povabljenimi svati je bil eden, ki ni imel svatovskega oblačila. On je bil v sramoto ženinu in povabljenim svatom, ker ni hotel obleči svatovskega oblačila. Zato so ga vrgli iz svatovske družbe in zaprli. Tako jih je tudi veliko v katoliški Cerkvi, ki so bili pri svetem krstu sprejeti kot njeni udje, ki so pa zavrgli svatovsko oblačilo strahu božjega in so sedaj v sramoto katoliški Cerkvi. Zato jih čaka usoda onega gosta v svetem evangeliju, ki ni imel svatovskega oblačila. Res, vsi smo poklicani otroci Jezusove Cerkve, toda bomo li vsi med izvoljenimi? Vsakdo hoče biti dober, nobeden hudoben. In vendar ne bodo vsi kristjani izvoljeni, ker jim manjka, I. prave vere, II. pravega upanja, III. prave ljubezni.

I. Le tisti kristjan se more prištevati k izvoljenim, ki vse veruje, kar je Bog razodel in kar nam katoliška Cerkev zapoveduje verovati. Kajti zato je prišel Zveličar na svet, da bi nevedne poučil in pričal za resnico. Zato je ustanovil svojo Cerkev, zato je dejal svojim apostolom: „Kdor vas posluša, mene posluša.“

Njegovi apostoli in njihovi nasledniki še delijo sv. zakramente in vsakdo, ki veruje in se da krstiti, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen. „Brez vere ni mogoče Bogu dopasti,“ pravi katekizem. Zato se je mnogo ljudi že od nekaj odlikovalo po svoji živi veri. Spominjam vas na Abrahama, ki je po božjem ukazu daroval svojega edinega sina, četudi ni vedel, kako se bo izpolnila božja obljuba, da bo postal oče velikega zaroda. Kakor je Kristus potrdil resnico svojega nauka s čudeži in prerokbami, tako so tudi apostoli, sveti mučenci in spoznavalci imeli sveto vero kot najdražji zaklad ter zanjo darovali trpljenje, kri in življenje.

Táke žive vere pa nimajo vsi. Veliko je mrtvih na duši, ker je mrtva njihova vera. Vsi hočejo biti katoliški kristjani, pa le malo jih hoče živeti po katoliški veri. Vprašam te, ali res veruješ, da biva neskončno sveti, vsevedni in pravični Bog, ki sodi vsakega človeka brez ozira na njegov stan, pravično po njegovih

delih? Ali te ta misel spremlja tudi takrat, ko te ne vidi človeško oko, ali delaš dobra dela, četudi so sklenjena s težavami? Ali veruješ na kraj plačila, kjer prejme pravični večno veselje, ali veruješ na kraj kazni, kjer prejme krivični večno trpljenje, ali veruješ na kraj očiščevanja, kjer boš moral trpeti tudi za svoje male grehe? Ali veruješ, da vlada Bog vesoljni svet in da mu moraš biti pokoren v žalosti in veselju, kakor otrok svojemu očetu? Ali imaš veselje nad božjo besedo, ali je tvoje največje hrepenenje biti ob Gospodovih dnevih pri daritvi svete maše? Ali občutiš v svojem srcu dušno lakoto poln ponižnosti, prejeti sveto obhajilo? Ali spoštuješ svojo duhovno mater, sv. katoliško Cerkv in njene zastopnike? Ali smatraš za svojo največjo srečo, biti katoliški kristjan? Da, so, pa jih je le malo, ki imajo tako živo vero. Iz vere raste upanje. Le malo je izvoljenih, ker jih ima le malo krščansko upanje.

II. Samo tisti kristjan se zamore prištevati k izvoljenim, ki upa od Boga vse, kar nam je on obljubil po svojem Sinu. Jezus nam je pa obljubil večno življenje in da bi ga dosegli, je dal prostovoljno svoje telo za grehe tega sveta. „Mi nismo odkupljeni z zlatom in srebrom, ampak z dragoceno krvjo Jezusa Kristusa,“ pravi sv. pismo. Res, po telesu smo obsojeni, da postanemo prah in pepel, a po duhu smo poklicani, da večno živimo s svojim Bogom, da ga gledamo od obličja do obličja, da uživamo blaženost, kakršne ne pojmi nobeno človeško srce. Tujci smo tukaj, naša domovina je pri Bogu. O blaženo upanje, le ti naš tolažiš v bridkostih življenja, da ne obupamo, ker se oziramo tje kaj gori. Zatorej hrepenimo najpoprej po božjem kraljestvu in vse drugo nam bo navrženo! Če Bog skrbi za lilije na polju in za ptice pod nebom, ali bo pozabil na nas? In če bi tudi mati pozabila na svoje dete, „jaz vas ne bom pozabil,“ pravi Gospod. Še celo, če nam pošilja nadloge, je to le v našo srečo. Sreča nas le prerada omami in nas od Boga odtrga. Zato bi se morali zahvaljevati Bogu bolj za nadloge, kot za srečo. Kristjan, zaupaj na Boga, in sicer samo nanj. On ti je obljubil večno življenje, on ti ga more in tudi hoče podeliti. Zato je bilo v katoliški Cerkvi že od nekdaj veliko svetnikov, ki so v svojem trdnem zaupanju na Boga stali neomajeno vse dni svojega življenja. „Kristus je moje življenje, smrt moj dobiček,“ te besede sv. Pavla so bile njegovo geslo. Sedaj pa, dragi poslušalec, vprašaj sam sebe, kakšno je pa tvoje upanje.

Ali imaš večnost za svojo pravo domovino, ali hrepeni tvoje srce po njej? Ali bi se že rad ločil od te zemlje in živel pri svojem Gospodu? Ali bi že rad prebival med angeli in svetniki? Ali misliš le redko na Boga in na večnost? Ali ni vse okoli tebe, tvoje premoženje, tvoji sorodniki in prijatelji ti ljubše, kot tvoj Bog? Kako se obnašaš v trpljenju? Če je prišla bolezen ali revščina v tvojo hišo, ali si bil vdan v voljo božjo, ali si pa morda obupoval in mrmral? Če so te plašili tvoji grehi, ali si iskal v pokori zopet izgubljene milosti, ali si pa morda obupal in zopet grešil? Komu napravijo ta vprašanja nemirno vest? Gotovo jih je še mnogo, ki imajo še v veselju in žalosti upanje na svojega Boga, kakor otroci v svojega modrega očeta. Iz vere raste upanje.

III. Samo tisti se more prištevati med izvoljene, ki Boga ljubi nad vse in bližnjega, kakor samega sebe. In res! Bog, kot najvišje bitje, je vreden naše ljubezni. Kdo ne bi ljubil njega, ki je neskončno svet in popoln, vsemogočen, usmiljen in pravičen, njega, ki je ustvaril nebo in zemljo, ustvaril tudi nas, ter nas obdal z vsemi lepotami duše in telesa, njega, ki nas dan za dnem obsiplje z dobrotami? On preživlja bogatina v palači, reveža v slamnati koči, skrbi za ptico pod nebom, za zverino v gozdu, za žuželko v kelihu cvetice, za ribe v studencu in za črva v prahu. In, kako ne bi ljubili Jezusa, našega ljubega in dobrega Zveličarja, ki je toliko storil in pretrpel za nas? — Zakaj ne bi ljubili Sv. Duha, ki nas je pri sv. krstu posvetil in nas še posvečuje v sv. zakramentih? Zato nas je učil Jezus ljubiti Boga nad vse, iz vsega srca, iz vse duše, iz vse misli.

In svojega bližnjega moramo ljubiti kot samega sebe, ker je ustvarjen po božji podobi, kakor mi. Zato smo vsi bratje in sestre ene družine, katere oče je Bog. Ta ljubezen do bližnjega je že gnala premnoge, da so vse zapustili in šli za Kristusom. Ta ljubezen jih je gnala v bolnišnice, v hiralnice in norišnice, da so stregli ubogim trpinom.

Zdaj se pa vprašaj kristjan, kakšna je tvoja ljubezen do Boga. Ti ljubiš Boga, ako izpolnjuješ njegove zapovedi; ljubiš ga, ako se bojiš njega žaliti. Ali pa ni tebi svet in njegovo veselje več in ljubši, kakor tvoj Bog? Ali misliš nanj zjutraj, opoldne in zvečer? Kako praznuješ njegove praznike? Ali ne preklinjaš njegovega sv. imena? Kako izpolnjuješ njemu storjene obljube? In svojega bližnjega, kako ga ljubiš? Vi otroci, ali ljubite svoje

starše, ali ste jim pokorni, molite zanje, jih podpirati v njih starosti? In vi starši, ljubite li svoje otroke? Ali skrbite za njih duše, jih vzgajate v strahu božjem, jim dajete lep zgled, da se radujejo angeli nad njimi? In vi bratje in sestre, vi zakonski, vi gospodarji in gospodinje, kakšna je ljubezen med vami? Ali ste odvrčali od sebe hudo, niste nikogar pohujšali? Ali ste skrbeli za čast in dobro ime svojega bližnjega? Kako ste skrbeli za sirote, reveže, bolnike in umirajoče? Glejte, takih, ki bi imeli popolno ljubezen do Boga in do bližnjega, je le malo.

Ali ne manjka mnogim vere, upanja, ljubezni? Manjka jim svatovskega oblačila. Ako si ga ne pridobe, ne bodo deležni večne pojedinice. Proč ž njimi v vnanjo temo — tako se bo glasilo ob dnevu poslednje sodbe. Gorje jim! Ali hočete tudi vi tje? Škoda Jezusove krvi, škoda vaše neumrjoče duše! Zatorej napolnite svoja srca z živo vero, upanjem in ljubeznijo, kajti svet mine in njegovo veselje, volja božja pa ostane vekomaj. Amen.

Iv. Baloh.

Priložnostni govori.

Po Mariji k Jezusu!

(Priložnostni govor za dan vednega češčenja v župniji.)

Jezusa — v zakramentu presvetega Rešnjega
Telesa pričujočega — pridite molimo!

O kako živo, kako trdno, kako stanovitno vero so imeli prvi kristjani v presv. pričujočnost Jezusovo v presv. zakramentu! Zato pa s kako živo gorečnostjo, s kakim trdnim upanjem, s kako gorečo ljubeznijo so ga častili v tem svetem zakramentu! Da v svoji veliki gorečnosti in ljubezni se nekateri kar ločiti niso mogli od svojega dobrega Jezusa. Zato so ga — zlasti ob preganjanju — nosili seboj na dom in ga tam molili. Premolili so pred njim cele ure, da cele dni, cele noči, se pogovarjali z Jezusom, ga častili in slavili.

Odtod, predragi moji, pa njih tista nerazumljiva moč, tisto čudovito junaštvo, tisti pogum, s katerim so raje prestali vse muke, da, celo šli raje v strašno smrt, kakor da bi le za korak odstopili od postave Gospodove. Angelski kruh, to je bila zanje tista čarobna moč, katera jih je storila neobčutljive za vse bolečine, da so sredi najhujših muk prepevali sv. pesmi.

Kakor povsod zašla je pa tudi v tem oziru med vernike mlačnost. Oslabela je vera v presv. zakrament. Zato je opešalo češčenje presv. Rešnjega Telesa. Vedno redkeje so se okrepčavali s tem angelskim kruhom. Gospod je postal tujec med svojimi.

Zato je pojemala tudi verska gorečnost, pešalo čednostno življenje; strasti pa so imele prosto pot.

Goreči možje, ki so ljubili Jezusa, so to spoznali. Zlasti goreči škofje in dušni pastirji so se resno začeli bati za svojo čredo. Zato se je vedno bolj in bolj začel razlegati glas: Nazaj k Jezusu! Nazaj pred tabernakelj! Živa vera prvih kristjanov v presv. zakrament naj se oživi in oživela bo čednost, vera.

Tako se je začela širiti pobožnost do presv. zakramenta. Začeli so pogostejše izpostavljati sv. zakrament in za dalj časa, za več ur in po večkrat na dan. Sv. Karol Boromej pa je uvel v svoji škofiji 48 urno pobožnost, da je bilo presv. Rešnje Telo izpostavljeno celi dan in celo noč. Sv. Filip Nerij in sv. Alfonz Ligvori sta to pobožnost zelo pospeševala. — Ljudstvo se je predramilo, se vnovič oklenilo Jezusa in versko življenje se je poživilo.

Tudi v naših časih je ljudstvo daleč zašlo. Jezus je, dejal bi, zopet postal tujec med svojimi. Zato so se pa tudi hudobije namnožile, kakor pesek ob morju. Kot pripomoček zoper to se je vpeljalo v ljubljanski in lavantinski škofiji vedno češčenje presvetega Rešnjega Telesa.

Ljubljanski knezoškof pišejo v svojem pastirskem pismu, da so resno premišljevali, kako in kaj začeti, da bi se hudobije, zlasti nečistost, ponočevanje, poboji in pijančevanje, zatrla, ali vsaj omejile, ko so se že tako daleč zarile med narod. In prišli so do sklepa: Nazaj k Jezusu! Nazaj pred tabernakelj! Toda kako? Po Mariji, materi Jezusovi. To češčenje, hvala Bogu, je še globoko ukoreninjeno med našim narodom, zato so si postavili geslo: „Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji!“ ali „Po Mariji nazaj k Jezusu!“

Zato so ukazali po celi škofiji, naj se prav goreče začne častiti presv. zakrament. Skozi vse leto naj bo vsak dan v kaki župnijski ali redovni cerkvi izpostavljeno presv. Rešnje Telo celi dan, zjutraj od šeste ure do šeste ure zvečer, tako da se presveto Rešnje Telo res vedno, neprenehoma časti.

Duhovnikom so pa ukazali, naj gredo kakor hlapci evangeljskega kralja, ki je napravil pojedino svojemu sinu, in naj kli-

čejo in vabijo k tej mizi, k tabernakelju vsakega, kogar bi našli. Naj vernikom kažejo tega dobrega kralja, prijatelja, ki je pripravljen vsem in vsakemu pomagati.

In tako, predragi v Kristusu, smo danes mi tako srečni, da imamo tak milosti poln dan, tak dan posvečen v čast presvetega Rešnjega Telesa.

Jezus je tukaj! Kristijan moj, glej, tvoj Bog je tam-le pod podobo kruha! Danes hoče deliti milosti, velike milosti. Danes je izpostavljen na prestolu javnemu češčenju in je pripravljen poslušati prošnjo vsakega. Zato danes pred tabernakelj, pred Jezusa! Čujmo glas:

Nazaj k Jezusu po Mariji!

In to bodi predmet mojega govora.

Ti pa, v presv. Rešnjem Telesu češčeni Bog, daj moči in blagoslova tem mojim besedam, da bodo vnele srca mojih poslušavcev v goreči ljubezni do tebe. Ali pa vnemi jih kar sam in jih potegni k sebi. Naj se čuje od kraja do kraja zemlje en glas: Čast in slava božjemu srcu, ki nas je rešilo!

1. Nazaj k Jezusu!

Kdo je pričujoč v zakramentu presv. Rešnjega Telesa? Kdo si ti, ki se skrivaš našim očem za tem belim kruhom v monštranci? To si ti, moj dobri Bog. To si ti, naš ljubi Odrešenik Jezus Kristus. Naš Bog je tukaj, naš Stvarnik! Da, v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa je pričujoč naš Bog! Predragi moji, ali je treba k temu še kake zapovedi, da naj se oklenemo svojega Boga? Čudno je to, vendar potrebno. Ljudje smo, lahkomisljeni! Zato treba zopet in zopet vabila in izpodbudila, da se vrnemo k Jezusu.

Pa saj smo kar naravnost siljeni, pribežati z vsem zaupanjem nazaj k Jezusu. Kajti k temu nas sili: 1. velika Jezusova ljubezen do nas, silijo nas 2. hudi in nevarni časi za našo dušo, sili nas pa tudi 3. velika, lastna revščina

1. Po veliki bitki v severni Ameriki, l. 1860., so pokopali padle vojake na vojaškem pokopališču v Nashville. Čez več let pride na to pokopališče neki mož in vpraša grobarja, kje leži pokopan ta in ta vojak. Grobar mu pokaže grob. Tu tujec dolgo časa prekleči, joka in moli. Grobar radoveden pristopi in vpraša: „Leži tukaj vaš sin?“ „Ne.“ „Brat?“ „Ne.“ „Kak bližnji sorodnik?“ „Tudi ne.“ „Kdo pa je, da tako žalujete za njim?“ „Ob izbruhu vojske sem živel v Illinois in sem bil poklican v vojake,“ pripo-

veduje tujec. „Kot reven delavec si nisem mogel najeti namestnika. Moral bi sam vzeti bridko slovo od svoje družine, ki bi brez mene prišla v nepopisno bedo. V tem pa pride k meni dober prijatelj in se mi ponudi, da hoče mesto mene v vojsko. Kdo je bil bolj vesel kot jaz? Šel je. Toda zadela ga je krogla v bitki pri Chickamanga. Po dolgih in strašnih mukah je umrl v bolnišnici v Nashville. Odkar sem to izvedel, nisem imel pokoja. Prihranil sem si potrebnega denarja in prišel sem obiskat ta njegov grob.“ In na grob je zasadil skromno deščico, na katero je bil dal zapisati besede: „Zame je umrl.“

Kristjan moj, glej na sv. križ! Kdo je ta, ki visi tako strašno razmesarjen na njem? Glej, roke in noge ima razpete in prikovane na les, glavo ima s trnjevo krono ovenčano, telo vse razbito, srce prebodeno. Kdo je to? O kaj ne da, dobro vsi poznamo tega ubogega mrtveca. Tudi na vsak križ bi lahko zapisali besede: „Zame je umrl.“ Mesto, da bi mi, hudobni grešniki, umrli po zasluženju večne smrti, ponudil se je ta naš dobri prijatelj za nas v smrt. Umrl je za nas, da bi mi živeli. O čudež neizmerne ljubezni božje do nas! V resnici večje ljubezni nima nihče kakor oni, ki da svoje življenje za prijatelje.

Zato, krščanska duša, poglej na sv. križ! Glej, tolika je bila Jezusova ljubezen do tebe, močna kakor smrt.

In ta naš prijatelj živi še vedno med nami. Glejte ga, tam-le pod podobo kruhovo se skriva našim telesnim očem. In tu v presv. Rešnjem Telesu menite, predragi moji, je Jezusu pot z rožicami postlana? O ne, ne! O, trnjeva je pot, bridko je življenje Jezusovo v presv. Rešnjem Telesu.

Za nas je tukaj, da bi nam bil v pomoč, v tolažbo, v zavetišče. Toda svet zanj ne mara, ga prezira, ga zaničuje, ga zapušča, ga nevredno prejema, da, celo prodaja ga v roke njegovih najhujših sovražnikov. Sam je, vedno sam. O, ko bi večna luč, ki edina delaš izvečine Jezusu družbo, o, ko bi ti, kaj ne da, mogla govoriti, o, to bi vedela povedati o trpljenju, o bridkostih, o zapuščenostih, o grenkih urah tega presv. Srca našega Jezusa.

V resnici, o Jezus, kako je to, da ne zapustiš naših oltarjev, zakaj ne zapustiš tako nehvaležnih prijateljev in ne odhitiš tja, kjer te vsa nebesa trepetaje molijo? O kajneda ljubezen, ta prečudna tvoja ljubezen do nas je tista močna vez, ki te veže na naše oltarje.

Kristjan moj, kaj praviš k toliki Jezusovi ljubezni do tebe? Ali ni to ljubezen, ki presega naš razum? O zato naj se zasliši

po širni naši domovini, zlasti po tej duhovniji iz vseh src, iz vseh ust en klic: Nazaj k Jezusu! Nazaj pred tabernakelj!

2. Hudi in nevarni časi za našo dušo nas tudi kar silijo nazaj k Jezusu. Čudno se danes godi po svetu. Kamor pogledamo, odpre se nam žalostna slika. Lepe krščanske čednosti, kakor so: ponižnost, krotkost, potrpežljivost, ljubezen do bližnjega, zlasti sramežljivost, čistost, zmernost, vse to izginja iz src vernikov. Nasprotno se pa kakor strašna povodenj širijo med svet hudobije najstrašnejše vrste, širijo se poboji, strašni umori, širi se sovraštvo, nesramnost, pijančevanje.

Sv. Cerkev je preganjana in zaničevana na vseh koncih. Sovražijo jo zunanji sovražniki, drugoverci in jo preganjajo, kjer morejo. Zaničujejo jo zlasti mlačni kristjani.

Da, hud boj bije čednost s hudobijo, Cerkev s svojimi sovražniki, moči svetlobe z močmi teme. In zmage pekla? Le priznajmo, niso majhne! Srce mora boleti vsakega pravega kristjana, ko vse to vidi. Otroci, mladina, kar je najstrašnejše, se vedno bolj pogrezuje v ostudno blato uživanja, so vedno bolj uporni do svojih predstojnikov, vedno bolj razposajeni, za dobro, sveto vedno bolj leni, vedno bolj mlačni. In to drugače biti ne more. Saj se starši le malo še zavedajo svojih strašno odgovornih dolžnosti, katere so sprejeli z otroci, saj so redki, katerim bi bilo predvsem mar, vzgojiti jih v poštene ljudi, čednostne vernike, goreče kristjane.

Da, pri tem premišljevanju se človeku nehote vrine vprašanje: Kaj bo prišlo iz tega. Gorje, stokratno gorje, drugega nič. Ali pa ni več pomoči zoper te rane naših časov. Samo eno je še. Samo ena rešilna skala v teh razburkanih valovih je, za katero se lahko oklenemo in rešimo, t. j. tabernakelj, t. j. presveti zakrament. Goreče češčenje presv. zakramenta je še edina in zadnja rešitev. Zato nazaj k Jezusu! Nazaj k tabernakeljnu!

3. Ako bi nas vse to ne sililo nazaj k Jezusu, sili nas vse in vsakega posebej naša lastna revščina in slabost.

Moj Bog, kako smo revni! Ko pridemo k izpovednici, ko poslušamo spovednikova opominjevanja, njegova resna svarjenja, smo takoj pripravljeni se poboljšati. Obetamo, sklepamo, se rotimo, da včasih celo prisegamo, tega ali tega greha nič več ne storim; te in te priložnosti se bom ognil. Teden po izpovedi, pa saj še tedna treba ni, dan po izpovedi, in vsi tisti trdni sklepi,

vse tiste svete obljube in prisege — kje so? Nič več jih ni. Zopet smo stari revčki, stari grešniki. Odkod to, predragi moji?

Ali morda ne ve ubogi pijanček, kako ostuden je, ko se ga je nalezal? Ali morda ne ve, da ga bo ta strast naredila časno in večno nesrečnega? Ali morda ne ve, da bo izpodkopala vso družinsko srečo, da bo celo družino pahnila v revščino, da se ga bodo lastni otroci sramovali. O, on to dobro ve.

Nečistnik, ali ne vidi brezdna, v katerega ga peha ta strast, ali ne ve, kako ostudna je ta strast, da si izpodkopuje zdravje, da si nakopava strašne dušne in telesne bolezni, da samega sebe peha v prezgodnji grob. Le vprašajte ga, on vse to dobro ve. Kako je vendar to, da se ne poboljša, da ostane pri svoji strasti?

Moči ni. Da, moči, stanovitnosti ni; te manjka ljudem. Slabi smo sami, revni smo. Le greh je naš. Kje pa bi dobili to moč? Nazaj k Jezusu! Glejte angelski kruh! Kruh, ki ima vso sladkost v sebi. Glejte tamle je vedno pogrnjena miza, pri kateri se lahko naučimo moči, da se bomo ustavljali izkušnjam, strastem. Zato nazaj, nazaj k Jezusu! Nazaj k pogostnemu prejetju svetega obhajila!

In telesnih nadlog, moj Bog, koliko jih imamo mi! Ti krščanska mati, oče, kaj neda, kdo naj sešteje vse grenke solze, ki so že namočile tvoje lice? Kdo naj sešteje vse obupne zdihljaje, ki so se ti izvili iz prs. Da, gorje, nadloge, težave, bridkosti, križ? ki nas tlačijo v dolini solza, so neštevilni. In večkrat obupavamo in tarnamo in zdihujemo in si ne vemo pomoči. Zatekamo se k ljudem, kjer pa zastoj iščemo prave pomoči.

Glejte, tamle Onega, ki nas vse tako milo, tako ljubeznivo vabi in kliče: „Pridite k meni, pridite vsi, ki ste obteženi, in jaz vas bom pokrepčal!“ Sem k meni pridi Jobupana mati, stiskan oče! Sem k meni pridi, ubogi bolnik, siromak in jaz edini, jaz ti bom olajšal breme. Saj sem vsemogočni Bog, tvoj neskončni usmiljeni oče, tvoj najboljši prijatelj. O, zato k meni pridi! Meni po- toži. O čujmo ta klic, predragi moji: Nazaj k Jezusu! Nazaj pred tabernakelj! Poživimo, navdušimo se v gorečem češčenju Jezusa v presv. zakramentu! Pot do tabernakeljna naj nam bo najbolj znana pot. Kadar utegnemo, pohitimo sem, pomudimo se tukaj v goreči molitvi.

Kako pa naj opravljamo češčenje presv. zakramenta? Morda bi ti rad prišel večkrat sem, pa ne veš, kaj in kako bi molil. O, v tem imamo najboljšo učiteljico v Mariji, Jezusovi materi.

II. Nazaj k Jezusu po Mariji.

Zakaj pa naj se gremo učiti častiti presv. zakrament k Mariji? O, to pa ni težko razumeti? Kdo pozna sinovo srce bolje nego mati? Kdo pozna bolje vse najskrivnejše kotičke sinovega srca, nego materino srce? In to drugače biti ne more! Kateri dve srci namreč ste pa združeni med seboj ožje, zvezani tesneje, kakor srce sinovo in materino.

Da, kateri srci sta si pa sorodnejši, sta ožje in tesneje zvezani med seboj, kakor Srce Jezusovo in Srce Marijino? Katera mati pa pozna bolje svojega sina, kakor Marija Jezusa? Ako bi torej radi znali, kako naj občujemo z Jezusom v presv. Rešnjem Telesu, potem pa le k Mariji v šolo. Tu se bomo učili, 1. s kako živo vero, 2. s kako globoko ponižnostjo in 3. s kako prijateljskim zaupanjem je Marija občevala z Jezusom. Tako češčenje bo Jezusu gotovo najbolj všeč.

1. Marijina živa vera. Predragi, pojdimo v duhu tja v Betlehemijski hlevček. Na trdi slami, v živinskih jaslilih, sredi med volom in oslom leži v plenice povito novorojeno detice. Poleg jasli klečita v globoko molitev zatopljeni Jožef in Marija. Kaj delata tu? Kaj klečita pri jaslilih?

Ta trenotek je bila trdo poizkušana čednost vere v Marijinem srcu. Angel ji je naznanil, da bo mati samega Sinu božjega, samega Boga. Zato jo je pozdravil: „Češčena Marija, milosti polna! Blažena med ženami.“ Raditega jo je blagrovala teta sv. Elizabeta: „Blažena med ženami! Odkod meni, da pride mati mojega Gospoda k meni?“

Zato je v sv. hrepenenju pričakovala nocojšnjega dogodka. Kakšno bo neki to božje dete? In sedaj! Pred seboj vidi Detice, revno, ubogo, popolnoma tako kakor vsi drugi novorojenčki. Naj je li to vsemogočni Bog? Trda poizkušnja! In vendar! Ali se Marija obotavlja pripogniti svoje koleno pred tem Detetom? Marija kleči pri jaslilih in moli svoje novorojeno Dete kot svojega Boga. O čudež žive vere! Da, res, Marija, blagor ti, ker si verovala.

Predragi v Kristusu! Poglejte na oltar! Naša vera nas uči: V zakramentu presv. Rešnjega Telesa je pod podobo kruha resnično in bistveno pričujoč Jezus Kristus kot Bog in človek z dušo in telesom, s krvjo in z mesom, popolnoma isti Bog, kakor je v nebesih, na zemlji in povsod. Kaj pa vidijo naše telesne oči? Belo podobo kruha iz pšenične moke in nič drugega ne.

Predragi, kako naj moliš Jezusa v zakramentu presv. Rešnjega Telesa? Poglej zgled Marijin! Ne vidiš drugega, nego kruh in vino. Ali se boš pa zato branil ukloniti svoje koleno pred tem skritim Bogom? Res, to je skrivnost, ki presega naš omejeni razum. Vendar z očmi svete vere pa vidimo v tem kruhu pravega in resničnega Boga. Zato pokleknilo vselej tudi mi po zgledu Marijinem in molimo svojega Boga v živi, trdni in stanovitni veri, v taki veri, da nikdar ne bomo pozabili, koga imamo v svetem zakramentu, in ga zato radi častili. Zato po Mariji nazaj k Jezusu!

2. Marijina ponižnost. Neizmerna je bila čast, do katere je Bog povzdignil preblazeno Devico Marijo. Nobena stvar ne na zemlji, ne v nebesih, ne ljudje, ne angeli, nihče ni bil tako visoko povzdignjen kakor ravno Marija. Angeli v nebesih so visoko povzdignejni pri Bogu; toda oni so le služabniki božji. Svetniki v nebesih so v visoki časti, da, nekateri, deviške duše, spremljajo Jagnje povsod, kamor gre; toda to so le njegovi prijatelji. Edina Marija pa je povzdignjena tako visoko, da se sme in more imenovati božja Mati. O zato se ne smemo čuditi spoštovanju, s katerim jo pozdravi angel Gabriel, s katerim jo pozdravi sv. Elizabeta. Saj je res blažena med vsemi ženami, med vsemi stvarmi. Toda kakšno je pri vsej tej časti njeno srce? „Glej, dekla sem Gospodova,“ to je odgovor na vso to čast. „Moja duša poveljuje Gospoda, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle,“ tako moli. In ko ji je v Nazaretu pokoren sam včlovečeni Bog, še njeno srce prav nič ne prevzame. Ponižno mu streže, kot dekla njegova, zanj skrbi in ga ponižno moli kakor svojega Boga.

Kako reven si, kristjan moj, ako se postaviš pred vsemogočnega Boga! Kaj si? Kaj imaš? Nič sam od sebe! Vse kar si in kar imaš, je dar božje roke. In poglej svoje srce! Kako revno je! Kako polno slabosti, polno pomanjkljivosti, polno slabih nagnjenj je! Kako grešno je! Kolikokrat je bilo že umazano z grehom. Treba ti je le svojo ničnost priznati.

Ako prideš torej sem pred svojega Boga v presv. Rešnjem Telesu, pridi ponižno po Marijinem zgledu. Zavedaj se svoje ničnosti in priznaj visokost in svetost svojega Boga. Sem pred tabernakelj pridi v ponižni skesanosti, v odkriti spokornosti in moli svojega Boga. Gospod te bo milostno poslušal in se ozrl tudi na tvojo nizkost. Sprejel te bo kakor oče izgubljenega sina v svoje očetovsko naročje. Zato po Mariji nazaj k Jezusu!

3. Marijino prijateljsko zaupanje do Jezusa.

V Kani galilejski je ženitnina. Tudi Jezus z apostoli in z deviško svojo Materjo je povabljen na pojedino. Že proti koncu pojedine pa zmanjka vina. Kaj bo sedaj? Veliko osramočenje pred gosti čaka ženina. Vsi služabniki so v zadregi, kaj storiti. Blago in usmiljeno srce Marijino pa to zadrego takoj opazi. Kaj naj stori? K Jezusu gre. On edini more v tej stiski pomagati. Približa se mu in pravi: „Sin, vina nimajo,“ — to govori s tako trdnim zaupanjem, kakor bi se samoobsebi razumelo, da mora Jezus pomagati in storiti čudež. To spoznamo iz besedi do služabnikov: „Karkoli vam poreče, storite!“

Tako zaupni prošnji ali se more srce Jezusovo ustavljati? Dasi njegova ura začeti s čudeži še ni bila prišla, vendar je storil prvi čudež, da je uslišal zaupno prošnjo svoje matere.

Kolikokrat, predragi moj, prideš v hudo stisko. Zmanjka ti potrpežljivosti v križih in nadlogah, zmanjka ti zdravja, prideš v dušno zadrego, v izkušnjava. Muči te grešna navada. Rad bi se je odvadil; rad, silno rad bi pustil ono grešno priložnost. Prideš v telesno zadrego. Imaš ženo opravljivko, imaš moža pijanca, imaš hudobne otroke. Imaš še ta in ta križ.

Predragi moj, ako prideš k Jezusu, posnemaj Marijin zgled. Pridi sem pred tabernakelj s prijateljskim zaupanjem. Pridi sem in reci: „Glej moj dobri Gospod, kak revež sem, kako me stiskajo težave, križi, nadloge, Jezus nimam tega, nimam onega.“ Moja žena je jezična, opravljiva! Moj mož je pijanec. Moji otroci me skrbje. V dvomu sem, kako bi to ali ono reč uredil. Dobri Jezus, pomagaj mi! Svetuj mi, kaj naj storim, kako naj storim!“

Krščanska mati, ako se ti zdi, da te Jezus ne čuje takoj, bodi modra. Vzemi seboj svoje še nedolžno dete, pripelji ga sem, pokaži mu tabernakelj in mu reci: Vidiš dete, tam stanuje dobri Jezus, ki te ima zelo rad. Prav lepo ga zdajle prosi, naj usliši tvojo mater, za kar ga prosi. In Jezus se ne bo mogel ustavljati zaupni prošnji nedolžnega srca.

Predragi moji, pri češčenju presv. zakramenta nam je pred vsem treba prijateljskega zaupanja, zaupne odkritosrčnosti do Jezusa. Zato učimo se te pri Mariji.

Predragi v Kristusu: Nazaj k Jezusu! Nazaj pred tabernakelj! Ta glas naj se zasliši med nami, naj gre od danes naprej

od ust do ust, od srca do srca. Nazaj k Jezusu, kamor nas vleče Jezusova ljubezen do nas, kamor nas silijo resni in hudi časi, kamor nas sili naša lastna revščina. Nazaj k Jezusu pridimo v gorečem češčenju po Mariji, z Marijino živo vero, z Marijino ponižnostjo, z Marijinim prijateljskim zaupanjem. Da, nazaj k Jezusu po Mariji! In nov duh, novo življenje se bode začelo med nami. Začela se bode nova srečnejša doba. Hudobije se bodo omejile, čednosti razširile; razširila se pa bo tudi sreča, telesno blagostanje. Po gorečnejšem češčenju presv. zakramenta bode kakor dež rosil na nas blagoslov. Zato nazaj k Jezusu po Mariji! Nazaj k Jezusu zlasti vi moški, zlasti vi mladeniči in dekleta. Nazaj k Jezusu po Mariji tudi vi vsi, ker za vse vas je Jezus tukaj.

Da, od danes naprej naj se začne za našo duhovnijo nova doba gorečnejšega češčenja presv. zakramenta. Nazaj k Jezusu po Mariji, ta klic ponesimo vsi danes med svoje domače. Storimo vsi in vsak posebej, kolikor moremo v to. Vsi nazaj k Jezusu po Mariji!

O presv. Rešnje Telo našega gospoda Jezusa Kristusa, mi te, molimo! Prosimo te, za to našo duhovnijo in njene prebivavce. Blagoslovi nas vse! Naj se začenja za tvoje evharistično življenje od danes naprej nova doba, v kateri te bomo bolj ljubili, gorečnejše čistili kakor do sedaj. O presv. Srce Jezusovo potegni z ognjem svoje ljubezni nase vse, ki so ti zvesti, da ti zvesti ostanejo. Potegni nase vse nedolžne, da nedolžni ostanejo. Potegni nase mlačne, in jih ogrej, da bodo goreči. Potegni nase pa tudi vse nesrečne, ki te sovražijo, žalijo, zaničujejo. O, vse, prav vse potegni nase, da bomo vsi tvoji. Daj, da se sliši od kraja do kraja zemlje en glas: Slava božjemu Srcu, ki nas je rešilo. Hvaljeno in češчено naj vedno bo presv. Rešnje Telo! Amen.

P. Kazimir Zakrajšek.

Pogled na sv. misijon.

Sv. misijon smo torej končali; in hvala Bogu! dobro se je izšlo. Sicer nam je vreme nagajalo in zavoljo velikega snega so se čč. misijonarji zapoznili za en dan. Vendar je potem vse gladko teklo in brez zapreke se je vršila lepa pobožnost. Kljub velikemu snegu, kljub grdim potom ste pridno in neutrujeno prihajali, vsak dan ste napolnili po trikrat našo cerkev. V nekem

oziru je bil nenavadno velik sneg še koristen, ker niste imeli pod milim nebom kakega dela in tudi ljudje iz okolice niso mogli domačinom jemati prostora pri misijonu.

Moram reči, da tolikega uspeha nisem pričakoval, in mi je res pretečeni misijon v veliko tolažbo. Razen najbolj oddaljenih, razen starih in bolehnih ste se z malimi izjemami vsi udeležili redke priložnosti in je bilo obhajanih okoli 1500.

Tudi gg. misijonarji so bili zadovoljni z vami. Posebno so hvalili Vašo pazljivost, ko ste po celo uro nepremično zrl i v goreče pridigarje in ste jim besedo takorekoč kar od ust jemali. Tudi ste se držali reda pri izpovednicah in pri obhajilni mizi. Kar je pa še več: mnogi ste poravnali krivice, odložili sovraštva, pustili slaba znanja, odpravili spodtike, in v marsi-katero hišo in družino se je povrnil zopet sveti mir, katerega po-prej ni bilo. Zato sem gg. misijonarjem lahko rekel pri slovesu: Preč. gg. očetje: Kar sem vam v začetku sv. misijona naložil, za kar sem vas prosil, ste v obilni meri storili! Vi ste mi po-lajšali moje delo, vi ste mi zmanjšali mojo odgovornost pred Bogom. Vi ste mi pridobili lažjo zadnjo uro!

Pa tudi vi, dragi farani moji, kakor slišim, ste zadovoljni z misijonom in z gg. misijonarji. Gotovo se jih boste večkrat spominjali v svojih molitvah, in hvaležni jim boste vsikdar za zlato, zveličanske nauke, katere ste slišali, in gotovo bo marsikateri izmed vas še v poznih letih ali na zadnjo uro spoznal: Brez tega misijona, brez tega g. misijonarja bi bil jaz pogubljen, tako pa bodem zveličan!

Kaj pa zdaj?

1. Prvo je to, da si ohranimo posvečujočo milost božjo! Slišali ste med sv. misijonom, kako velik zaklad, kako neprecenljiva dobrota je posvečujoča milost božja! Nekateri ste posvečujočo milost božjo med tem misijonom z velikim trdom in naporom zopet pridobili. In da bi zdaj ta zaklad, ta težko pridobljeni zaklad zopet proč vrgli, proč vrgli za majhno časno veselje, za hipno telesno nasladnost, za grešno nečimurnost, to Bog obvaruj! Sklep naš naj bo: Milosti božje ne damo več proč, smrtnega greha ne storimo po nobeni ceni, za celi svet ne več. Zdaj smo milost nazaj dobili; če jo zopet izgubimo, kdo ve, če jo še enkrat dobimo!

Na Štajerskem sta dva mlada človeka imela grešno znanje pred misijonom. Po misijonu zapeljivec pride zopet k dekletu. Ta pa se

mu ustavi: Jaz za ves svet ne privolim več v greh — kakor sem obljubila, hočem tudi držati; raje umrjem, kot da bi še enkrat smrtno grešila, v smrtni greh privolila. On pa ji le prigovarja: ne bodi neumna, kaj bi se bala, kaj bi misijonarje ubogala; ti morajo tako govoriti — midva pa se le rada imava! Ali dekle je bila stanovitna: da ne pa ne in da raje umrje. Ko vidi zapeljivec, da nič ne doseže, ga zgrabi jeza; potegne nož in ga zasadi dekletu v srce, da se zgrudi in pri tej priči umre. Prvi mrlič po misijonu je bilo to dekle, ki je svoj sklep zapečatila s smrtjo. Je bila pač žalostna, ali vendar srečna smrt!

Predragi! Tudi pri nas in za nas ne bo brez izkušnjav. Hudobni duh ne bo nehal motiti nas in zapeljevati; zdaj še bolj kot poprej. Ali straši naj nas evangelijski zgled, da ne bodo naše poslednje reči hujše kot prve. Ko je Jezus ozdravil 38letnega bolnika, mu je rekel: *Glej ozdravljen si, pa nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!* Vsaj nam pravi Jezus v svetem evangeliju: *Če hudobni duh gre iz človeka, hodi po suhih krajih...* (Luk. 11, 24.)

2. Torej le nazaj v greh ne. Če bi se pa le zgodilo, da kdo po misijonu nazaj pade v smrten greh — vsaj vemo, kako velika je človeška slabost — potem ne ostati v grehu, ampak hitro vstati, hitro priti k sv. zakramentu, ne čakati, gotovo v 14 dneh ali vsaj gotovo v enem mesecu priti k izpovedi! Kdor se bo tega držal, tak se bo lažje obvaroval, tak skoraj gotovo ne bo v grehih umrl. Kdor pa po padcu ne pride k svetim zakramentom, tak se bo težko poboljšal, tak se bo težko zveličal.

3. Pa tudi pravični so v nevarnosti. Človek nekako omaga, omrzne, zastane na pravi poti. Kaj storiti? Opomnim vas na primero misijonarjevo. Če ura obstane, ali prav ne hodi, treba jo je zopet naviti in vravnati po solnčni uri, da bo prav hodila. Tako naj tudi pravični svoje življenje vravnava po nebeškem solncu, po Jezusu Kristusu, in bo zopet prav živel, in prav hodil po poti zveličanja.

4. Pa še nekaj! Predragi! Pokazal sem vam pred misijonom naše patrone, naše nebeške pomočnike, ki naj nam pomagajo, da se bo sv. misijon dobro izvršil. Ravno te zavetnike pa kličimo na pomoč, da zdaj stanovitni ostanemo. Ljuba Mati božja, sv. Jožef, sv. Jurij in drugi naši patroni naj nas podpirajo v sedanjem boju z močmi teme: Prosimo torej večkrat, molimo vsak dan en očenaš za milost stanovitnosti! Ta je za nas zdaj največja, najpotrebnejša milost. Kaj bi pomagalo, če smo

sveto začeli, pa ne bi sveto končali? Kaj je pomagalo Judežu, da je lepo začel, pa je tako nesrečno končal. Torej stanovitnost, stanovitnost; saj je pisano: *Le kdor bo do konca stanoviten, tisti bo zveličan!* (Mat 10, 22.)

† J. Ažman.

Nagovor pri poroki.

Dolžnosti zakonskega stanu.

Vidva, ljuba ženin in nevesta, sta stopila zdaj sem k oltarju, da bi prejela zakrament svetega zakona. Da sta ta velevažen korak storila, vaju je gotovo k temu nagnila želja, ker upata srečna biti. Prav. Vsaj so vama srečo voščili vajini prijatelji in znanci, vajini sosede in svatje. Tudi jaz vama voščim srečo, kolikor jo le more biti k vajinemu zveličanju!

Ali vedita: Sreča ne pride navadno kar nenadoma, kar zviška, kakor nenaden dež, sreča se mora nekako zaslužiti! Kako to? S tem, da izpolnujeta dolžnosti zakonskega stanu. Sicer sem vama vse te dolžnosti nadrobno razložil že pri izpraševanju, ali vendar ne bo škodovalo, če tiste še enkrat ponovim, vama in pričujočim v pouk in izpodbudo.

Katere so tedaj pglavitne dolžnosti sv. zakona?

Dve pglavitni dolžnosti, rekel bi temeljni dolžnosti navaja sv. Pavel v svojem listu do Efežanov, ko piše: „Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus svojo Cerkev ljubil in sam sebe zanjo dal, da bi jo posvetil; žene pa bodite podložne svojim možem, kakor je cerkev Kristusu podložna.“ (Efež. 5, 22—25.)

1. Mož naj torej ljubi svojo ženo. Mož in žena sta po poroki postala eno telo. Nihče pa še nikoli ni sovražil svojega telesa, ampak ga redi in oskrbuje kakor Kristus Cerkev. (Ravnotam v. 29.) Če pa mož res ljubi svojo ženo, kako se obnaša do nje? — On lepo ravna z njo, je ne zmerja, je ne preklinja, je ne pretepa. Če jo res ljubi, tedaj ji vse dobro privošči, ima usmiljenje z njo, ji naredi, če le more, kakšno veselje, se poteguje zanjo, se posvetuje z njo, skrbi zanjo in hišne potrebe! — Če pa kak mož zanemarja svojo ženo, če jo pušča v potrebi, če je sirov do nje, če le sebi privošči in po svojih potih hodi, če pijančuje in zapravlja, če morda po drugih gleda ali celo ne drži zakonske zvestobe, tak mož ne ljubi svoje žene, in bi bilo stokrat bolje, ko bi se nikoli ne bil ženil.

2. Žena pa naj bo možu pokorna. Ali v vseh rečeh? V vseh, kar ni zoper božje zapovedi, v vsem, kar ni pregrešno. Le če bi mož kaj takega zahteval od žene, kar je naravnost greh, bi ne smela ubogati. Če bi ji rekel, da naj se zlaže, da naj po krivem priseže, da naj kako krivico stori — tega bi ne smela ubogati. Ali pa, če bi ji prepovedal iti v cerkev, ali k izpovedi, ko ima čas in doma nič ne zamudi, tedaj bi tudi ne smela ubogati.

Ali je žena vselej dolžna pokorščino v zakonskih rečeh? Vselej, če je le kolikaj mogoče, če ni kakega prav važnega vzroka in izgovora. Vsaj ravno zavoljo take nepokorščine nastane večkrat prepir in razprtija med zakonskima.

3. Tretja dolžnost v zakonu je zvestoba. Zato se vama bosta potlej prstana blagoslovila, da bi eden drugemu držala zakonsko zvestobo. Kakor prstan nima ne konca ne kraja, tako tudi zakonska zvestoba nikoli ne sme nehati, in kakor je prstan zlat, mora tudi zakonska zvestoba čista biti kakor zlato. To se pravi: Mož mora v zakonu tako živeti, kakor bi razen njegove žene nobene ženske na svetu ne bilo; ona pa tako, kakor bi razen njega nobenega moškega na svetu ne bilo. Kjer je taka zvestoba doma, tam je res srečen zakon. Gorje pa tam, kjer se ne drži zvestoba, kjer se morda celo greši zoper zvestobo s prešeštvom; tam je potlej cel pekel.

(Konec prihodnjič.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Zlata knjiga slovenskih Orlov*. Za Orle in vso krščansko mladino spisal Franc Terseglav. Ljubljana 1910. Založil konzorcij „Mladosti“. Tiskala Katoliška tiskarna. Dobiva se v Katoliški bukvarni. Cena broš. izv. 1 K, vez. 2 K.

Imenovani knjigi je dal cerkveno odobrenje presv. knezoškof ljubljanski, dr. Ant. Bonaventura Jeglič, z nastopnimi besedami: Knjiga naslovljena „Zlata knjiga slovenskih Orlov“ je spisana na temelju in v duhu svete katoliške vere, ter se z njo popolnoma ujema. — Obsega mnogo prelepih, trajno veljavnih naukov posebno za naše ljube Orle, ki naj se vzgoje za viteške mladenci, za značajne može, za vrle Slovence in zavedne katoličane. — Načelniki in voditelji Orla, posebno naši duhovni, naj Orlom stavek za stavkom poljudno razjasnjujejo, Orli pa naj si prelepe, ravno zanje odbrane nauke

vtisnejo v spomin in v srce, da jim svetijo na potu do njihovega vzvišenega namena. — Pisatelju čestitam, da se mu je knjiga izredno posrečila in zasluži zares ime „Zlata knjiga“. Naj se natisne in razširi po vsej mili domovini! — Knezoškofijski ordinariat, † Anton Bonaventura knezoškof. — Spričo tako pohvalnega priporočila od najodličnejše strani je vsaka priporočilna beseda odveč. O pomenu knjige bomo govorili v prihodnji številki.)*

2. *Romantika*. Spesnil dr. Ivan Pregelj. Založila Narodna Tiskarna v Gorici. Cena K 1'50.

„Prijateljem sanj in svojim“ poklanja pesnik to delo. Gotovo: za preproste ljudi je ta, sicer tako nežna in globokočuvstvena poezija pretežka. Izobraženec pa, ki ne iztika v pesmi le po erotični uasladi, bo našel v drobni knjižici mnogokod plemenit užitek. Kranjca bo sicer motil tuintam kak naglas, in se mu bo zdel vsledtega morda ponekod ritem manj prožen, a zlatih misli zrno in jeklena močatost pesnikova mora zadovoljiti vsakoga, ki je prijatelj snažni poeziji.

Jos. Volc.

B.

1. *Enchiridion Liturgicum* in usum clericorum et sacerdotum in sacro altaris ministerio. Ex libris liturgicis, S. Rituum Congregationis decretis et probatis auctoribus collegit Josephus Erker, ecclesiae cathedralis Labacensis canonicus. Editio altera emendata et aucta. Labaci 1910. Sumptibus librariae catholicae Labaci in Austria. Literis typographiae catholicae. Str. 503. Cena 4 K 60 vin., vezani knjigi 5 K 80 vin.

Veliko dragocenih knjig je izdala zadnja leta Katoliška Bukvarna, a nobena se ni tako željno pričakovala, kot drugi natis kanonik Erkerjevega Enchiridiona. Iz mnogih semenišč, kjer je bil Enchiridion vpeljan kot učna knjiga, so neprestano prihajala naročila na novo izdajo. Istotako so pa duhovniki sploh nujno potrebovali nove izdaje zanesljivega kašipota, ki bi bil, vpoštevajoč vse nove cerkvene odločbe, jasen in precizen vodnik pri izvrševanju najsvetejših liturgičnih opravil.

Kaj pa je pripomoglo kanonik Erkerjevemu Enchiridionu do tolikega, reči smemo svetovnega ugleda, ki ga je že dosegel s prvo izdajo? Saj je knjig, ki dajo navodila za izvrševanje svetih opravil, v raznih jezikih lepo število. Tri prednosti so zlasti, po katerih se Enchiridion odlikuje od vseh drugih podobnih del. — Vodnik za izvrševanje liturgičnih opravil mora biti sestavljen na podlagi vseh cerkvenih določb — pravtako starejših kakor najnovejših. — Kanonik Erker je sestavil z izredno natančnostjo svojo knjigo na podlagi vseh dekretov S. C. R., kakor jih uporabljajo najboljši liturgični pisatelji Gavantus, Martinucci, Carpo, Herdt in drugi v svojih dragih velikih liturgičnih delih in kakor jih najdemo v zbirki liturgičnih dekretov, pričeti po Gardelliniju, in v novi izdaji „Decreta Authentica“. Duhovnik, ki ima kanonik Erkerjev Enchiridion, ne potrebuje prav nobenega drugega enakega pripomočka, ker se to delo ozira na vse dekrete. To je prva prednost imenovane knjige.

Vsa navodila za izvrševanje svetih obredov so združena v lepe, harmonične celote tako, da se liturgični obredi pokažejo čitatelju v vsej modri

*) Tudi nekaj drugih ocen smo morali odložiti za prihodnjo številko.

in veličastni sestavi in ga navdušujejo, da jih z veseljem, pobožnostjo in natančnostjo izvršuje. To je druga prednost Erkerjevega Enchiridiona.

Tretja prednost je pa oblika, v kateri beremo posamezna navodila: Vse določbe do najmanjših podrobnosti so povedane tako precizno, da izključujejo vsak dvom, k čemur zelo pripomore gladka, lahkoumevna latinščina gospoda pisatelja. Veliko svetih obredov je pojasnenih tudi s preglednimi tabelami in situacijskimi načrti.

Razdelitev knjige v štiri glavne oddelke je jako primerna. V prvem delu govori pisatelj o splošnih obredih pri svetih opravilih. Drugi del daje navod za sveto službo klerikom. Tretji oddelek obsega nauk o višji asistenci (de ministris sacris) in četrti ima navodilo za mašnika samega; poučuje ga, kaj mu je sploh treba, da opravi sveto daritev veljavno in vredno, kako mora natančno po cerkvenih ukazih opraviti zasebno sveto mašo, kako slovesno sveto mašo in mu daje vsa druga navodila za izvrševanje svetih opravil.

Druga izdaja Enchiridiona ima 503 strani, medtem ko je prva imela 398 strani; druga izdaja je torej pomnožena za več kot 100 strani in že to kaže na bogato vsebino, po kateri se odlikuje. Od leta 1896., ko je izšla prva izdaja, je bilo izdanih veliko važnih liturgičnih odlokov, po katerih se mora ravnati duhovnik v izvrševanju svoje službe. Ker so vsi ti dekreti natančno in vestno uporabljeni v novi izdaji Erkerjevega Enchiridiona, bodo duhovniki, ki imajo prvo izdajo, pač težko pogrešali druge izdaje. Posebno dobrodošel je v drugi izdaji celoten nepretrgan popis obreda zasebne ali neslovesne svete maše (str. 416 do 450). S tem dodatkom je učeni gospod pisatelj zlasti ustregel tudi želji ocenjevateljev prve izdaje (Primeri: Duh. Pastir I. 1897, str. 119).

Izredne zasluge za lepo edinost, s katero se izvršujejo vsa bogoslužna opravila v ljubljanski škofiji in v premnogih drugih škofijah, ima uprav Erkerjev Enchiridion. Da se taka lepa edinost ohrani in še izpopolni, naj pride tudi druga izdaja Enchiridiona v roke slehernemu duhovniku in vsem kandidatom duhovskega stanu.

A. S.

2. *Jesus von Nazareth*, Gott in der Welt und im Sakramente. Sechs Vorträge, gehalten in der Fastenzeit 1890 in der Kirche St. Martin zu Freiburg von Pfarrer Heinrich Hansjakob. Vierte, verbesserte Auflage. Vel. 8°. Str. 87. Cena nevez. M 1'60, vez. M. 2'40. Založil Herder v Freiburgu.

3. *Sancta Maria*. Sechs Vorträge, gehalten in der Fastenzeit 1893 in der Kirche St. Martin zu Freiburg von Pfarrer Heinrich Hansjakob. Vierte, verbesserte Auflage. Vel. 8°. Str. 103. Cena nevez. M 1'80, vez. M 2'60. Založba Herderjeva.

4. *Die Gnade*. Sechs Fastenvorträge, gehalten in der Pfarrkirche St. Martin zu Freiburg von Pfarrer Heinrich Hansjakob. Vel. 8°. Str. 64. Cena nevez M 1'30, vez. M 2. Založil Herder.

Pisatelj teh govorov je samorasel in ne hodi v homiletiki po izhojenih potih mnogih cerkvenih govornikov de communi. Uverjeni smo, da se na licu njegovih poslušavcev ne vtrinjajo lahkotekoče solzice pobožnega afekta, ampak da poslušavci mirno stoječ poslušajo in premišlujejo to, kar jim je izrazita beseda govornikova povedala. On namreč zna tudi o skrivnostnih resnicah naše vere tako govoriti, da zanje svojega slušatelja vname in pridobi. Zato je verjetno, da so se njegovi poslušavci zanimali tudi za tiskane govore, ki so jih prej slišali iz njegovih ust. Že dejstvo, da je prvi dve zbirki izdal

že v četrti izdaji, je jasen dokaz, da Hansjakobovi govori še vedno vlečejo. Za nas, ki nismo Nemci, je le to nekaj neprijetnega, ker pisatelj svetopisemskih citatov ne navaja, kakor je obično, s številkami. Sicer pa se bo mogel vsak govornik iz teh zbirk mnogo naučiti.

Dr. A. Karlin.

5. Dr. J. Schuster und Dr. J. B. Holzammer: *Handbuch zur Biblischen Geschichte*. Für den Unterricht in Kirche und Schule, sowie zur Selbstbelehrung. Siebente, neu bearbeitete und vermehrte Auflage. 1910. Mit Approbation des hochw. Herrn Erzbischofs von Freiburg. Mit 215 Bildern und 5 Karten. — 2 zvezka. V. 8° (XLIV in 2054). Nevez. M 23, K 27'60; vezano M 28, K 33'60.

I. *Das alte Testament*. Bearbeitet von Dr. Joseph Selbst, Päpstl. Hausprälat, Domdekan und Professor der Theologie am bischöfl. Priesterseminar zu Mainz. Mit 112 Bildern und 2 Karten (XXII in 1134). Nevez. M 12'50, K 15; vez. M 15, K 18.

II. *Das neue Testament*. Bearbeitet von Dr. Jakob Schäfer, Professor der Theologie am bischöfl. Priesterseminar zu Mainz. Mit 103 Bildern und 3 Karten. (XXII in 920). Nevez. M 10'50, K 12'60; vez. M 13, K 15'60. — Herdersche Verlagshandlung zu Freiburg im Breisgau und Wien.

Pričujoča knjiga je bila od prve izdaje sem eno najbolj praktičnih sredstev za študij sv. pisma, oborožena posebno s temeljitimi odgovori na najraznoličnejše ugovore in dvome zoper sv. pismo. V posameznih izdajah se je vedno bolj izpopolnjevala zlasti s tem, da je vselej privzela najnovejše rezultate naravoslovske, zgodovinske, arheološke in drugih ved. Kolikega praktičnega pomena da je, kaže že dejstvo samo, da je po štirih letih morala letos iziti že v sedmi izdaji.

Najnovejša izdaja stopa pred nas zopet prenovljena in precej povečana. Kar najvestneje vpoštevava vse odloke in določbe cerkvene avtoritete, vse rezultate teoloških diskusij in raziskavanj, kakor tudi imenitnejša druga literarna dela na tem polju. Tako stoji knjiga na višku znanstvenega bibliškega raziskavanja, pa obenem odgovarja tudi vsem praktičnim zahtevam dušnega pastirja, kateheta in bogoslovca.

Posebno skrbno vpoštevava pričujoče delo navodila, pravila in zahteve Leona XIII. in Pija X. Zlasti norme in določbe apostolskega pisma z dne 27. marca 1906 (*Quoniam in re biblica*) z ozirom na bibliški študij v semeniščih so našle v njem tako globok odmev, da je postalo ravno za bogoslovce posebno imenitno praktično sredstvo za uspešni študij sv. pisma.

Pij X. zahteva, da se morajo mladi kleriki zlasti v sv. pismu temeljito izobraziti, ne samo da spoznajo sami za-se njegov globoki pomen in neprecenljivo vrednost, temveč da se morejo tem spretneje in temeljiteje posvetiti tudi službi božje resnice in da morejo sv. knjige braniti pred vsakojakimi napadi.

V doseg tega smotra je pa treba zanesljivih sredstev, ki dajo zadostnega znanja v vseh strokah, ki se morajo vpoštevati pri bibliškem študiju. Razen uvodnih predmetov (inspiracije, kanona, hermenevtike) je treba poznati zgodovino obeh zakonov, vsebino posameznih knjig, dokaze za njihovo zgodovinsko avtoriteto; z ozirom na stari zakon zlasti rezultate modernega raziskavanja, odnošaje Hebrejcev do drugih orientalskih narodov; v novem zakonu posebni značaj posameznih evangelijev, dokaz za njihovo pristnost, zgodovinski obris evangelijskih dogodeb in vsebino apostolskih pism.

Kdor pričujočo knjigo pregleda le površno, bo takoj uvidel, da striktno in zadostno odgovarja vsem tem zahtevam. Vpoštevam namreč rezultate naj-novejših raziskavanj, razmerje med Izraelci in drugimi narodi postavi v pravo luč, posamič razlaga mesijanske prerokbe, prav posebno zavaruje zoper vse napade dokaze za pristnost sv. knjig. Kar tiče novi zakon, je knjiga z ozirom na zgoraj navedene zahteve naravnost vzorna in nepreksljiva. Krasno razrešuje navidezna nasprotstva med svetopisemskim poročilom na eni strani in zgodovinskimi ter naravoslovnimi dejstvi na drugi strani, katero vprašanje je ravno danes posebno na dnevnem redu.

Veliko prednost daje knjigi brez dvoma njen praktični značaj. V starem zakonu n. pr. razlaga natanko predpodebe, značaje, zglede in daje navodila za pravilno razmotrivanje težkih homiletiških, katehetskikh in apologetičkih vprašanj. V obeh zvezkih podaja skrbno sestavljene in zanesljive dokaze za sv. kraje, svetišča in njihovo zgodovino. Ker vestno omenja tudi drugo imenitnejšo bibliško literaturo, je obenem zanesljiv kašipot vsem, ki se pečajo z bibliško vedo.

Poglavitni princip, katerega sta se držala izdajatelj nove izdaje, je bil — kakor tudi zahteva omenjeno apostolsko pismo, — da se nikdar tudi v naj-manjši stvari nista oddaljila od splošnega cerkvenega nauka ali cerkvene tradicije. — Ves resničen napredek raznih modernih znanosti sta primerno uporabila; samo namišljenih rezultatov in domnevanj pa seveda nista vpoštevata.

Knjiga je v svoji novi izdaji res postala zanesljiv vodnik v težkih diskusijah bibliške vede sedanjega časa, dasi njeni izdajatelji nikakor ne marajo imeti v vseh točkah zadnje besede in odločitve. —

G. Ž.

6. *Biblische Volksbücher.* Ausgewählte Teile des alten Testaments. *Sechstes Heft: Die Psalmen.* Zweiter Teil: Ps. 76—150. Übersetzt und kurz erklärt von Dr. Karl Leimbach, Professor. Fulda 1909. Aktiendruckerei. Str. 191. K 1'80.

S tem zvezkom je učenik g. profesor spretno obdelal ves psalterij. Ravnal se je po načelih, ki jih je opisal že v petem zvezku: najprej prevede psalm iz hebrejskega prateksta z ozirom ne različne tekstne inačice, označi „milieu“, v katerem je psalm nastal, čas in druge bližnje okolnosti, v katerih je živel inspirirani hagiograf. Poleg mnogovrstnih tekstnih variant ima bravec priliko seznaniti se z raznimi razlagami posameznih mest, pa mu kljub temu ostane enotna, strogo omejena slika dotičnega psalma.

7. *Biblische Volksbücher.* Ausgewählte Teile des alten Testaments. *Siebentes Heft: Das Buch des Propheten Isaias: Kapitel 13—39.* Übersetzt und kurz erklärt von Dr. Karl Leimbach, Professor. (VIII+104) Fulda 1910, Aktiendruckerei. K 1'20.

Marljivi profesor starozakonske eksegeze v fuldskem duhovskem sementišču se je v tem zvezku vrnil k zadnjim, pač tudi najtežjim poglavjem proroka Izaije. Uvodoma poda kratko vsebina obdelanih poglavij, navaja najpotrebnejše, ljudski knjižici primerne podatke, omenja na kratko dogmatičen pomen razlaganega teksta in pri tem uporabljeno literaturo.

Delce ima iste vrline, kakor vsa prejšnja. Opozarjamo pa, da to v vsakem oziru samostojno in na prvotne vire oprto delo čudovito harmonira z Arndtovo biblijo — jasen dokaz za solidnost obeh.

Andr. Kopitar.

8. *Ritus Consecrationis Ecclesiae* nach dem römischen Pontificale für den Gebrauch des assistierenden Klerus und Sänger. — 12° Str. 96; nevezano 80 pf., v platno vezano 1 M. Katoliške cerkve se s prav posebnim sijajem posvečujejo, zlasti mora biti navzočih več duhovnikov, ki imajo vsak svojo službo in pa dobro je, ako je zbranih tudi več pevcev, da se predpisane koralne melodije tem veličastneje glasé. V ta namen je knjižica prav praktično sestavljena in bo dokaj rabna zlasti za tiste, ki sicer nemški umevajo, ne pa latinskega jezika. Posamezne rubrike namreč knjižica v nemškem jeziku prav jasno razlaga. Koralne note so prevedene vse na moderni violinski zistem. To bi ne bilo nič čudnega. Čudno pa se nam zdi to, da gre založnik Pustet ravno sedaj na svetlo dajat to knjižico, ko se v Rimu objavlja novi tradicionalni koral in bo brez dvojbe tudi na tem polju postala neka razlika med dosedanjimi in nanovo pričakovanimi izdajami. Iz tega vzroka bi želeli, da bi se bilo s knjižico počakalo, ker na ta način se razširjevanje novega koralu le zavira.

Dr. A. Karlin.

9. *Der religiöse Mensch im Urteil der Welt.* Von P. Hieronymus Wilms O. Pr. 12° (X + 176) Freiburg & Wien 1909. Herder. K 1'44, vez. K 2'04. Naš čas nikakor ni naklonjen tistim, ki svoje versko prepričanje tudi na zunaj udejavljajo; daje jim različne priimke kakor „omejen“, „strahopetec“ in podobne. Vse te očitke obravnava pisatelj dokaj kritično in na široko razlaga v desetem poglavju častni naslov religioznega človeka: „celi mož“ — „der ganze Mensch“.

Vsi ti sestavki so izšli že v nekem časopisu: občinstvu so ugajali in to je avtorja nagnilo, da jih je nekoliko predelane izdal v posebni knjižici. Bero se še dosti gladko, tudi zgledi iz lastnega življenja so precej zanimivi, tako da se pač ne bo nihče kesal, kdor bi to delce podaril učeči se mladini. A. Kopitar.

10. *Der einheimische Klerus in den Heidenländern.* Von Anton Huonder S. J. Mit 32 Abbildungen. (Missionsbibliothek). Vel. 8° (VIII + 312). Freiburg & Wien. Herder. K 5'04, — vez. K 6'—

Zanimanje za misijone postaja med katoličani vedno večje. Lanski nemški katoliški shod je opozarjal nanje, Herder je pričel izdajati posebno „misijonsko knjižnico“, katere drugi zvezek je pričujoče delo in — last not least — ostre kritike od katoliške strani so spravile misijonsko vprašanje v ospredje. Glavni vzrok, da katoliško misijonsko delovanje nima še lepših uspehov, je pomanjkanje domačih duhovnikov. Med približno 360.000 duhovniki celega sveta jih odpade na rdečo, rumeno in črno pasmo le kakih 3600, torej en odstotek. Kaj je vzrok temu žalostnemu dejstvu? Huonder odgovarja na podlagi silno bogatega zgodovinskega materiala in popisuje misijone v Ameriki, Afriki, Aziji in Oceaniji in silne težave, s katerimi se imajo boriti. Kdor pazljivo bere te izredno zanimive monografije misijonskega dela v posameznih poganskih deželah, si bo lahko napravil gotovo sodbo o misijonskem vprašanju in bo soglašal s pisateljem, ki pravi, da so katoličani le tedaj zvesti Kristusovemu povelju: „Pojdite in učite vse narode!“ ako gmo tno in z molitvijo podpirajo nenavadno težavno misijonsko delovanje. — Mnogovrstni interesantni misijonsko-zgodovinski podatki lahko izvrstno služijo na prižnici, pa tudi v šoli.

A. Kopitar.